

የብልጽግና ወንጌል

ገርግዊ

"የብልጽግና ዶክተሪን የካሪዝማቲክ ሪቫይቫል እጅግ ከፍተኛው አዲስ አሳብ ሆኗል፤ ይህም በመሆኑ ከዚህ ቀደም በፊውስ ላይ ይደረግ የነበረውን አጽንኦት ወደ መተካቱ ተቃርቦአል" (ዴቪድ ሐረስ)።

የሽፋን ሥራ ጆን ሮዝ
cover design by John Rose

የድርሰት መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
All Rights Are Reserved

© 2000 Girmaw!

የመጀመሪያው እትም 1990 ዓ.ም

ሁለተኛው እትም 1992 ዓ.ም

(ታርጕምና ተሻሽሎ የቀረበ)

አድራሻ

ፖ.ሣ.ቁ. 127

አዲስ አበባ።

ሀብት ጊዜያዊ አሻንጉሊት ነው። ለጊዜው ያሟውተናል። የኋላ ኋላ ግን ባዶ እጃችንን እንደመጣን ባዶ እጃችንን ተመልሰን እንሄዳለን። ስለሆነም ደስ ልንሰኝ የሚገባን ከሞት ጥቁር ጥላ በስተያ ብሩህ የሕይወት መንግሥት እንዳለ በመረዳታችንና በክርስቶስ አማካኝነት የዚያ መንግሥት ነዋሪዎች በመሆናችን እንጂ አልፎ ሂያድ በሆነው ቁሳዊ ሀብት ሊሆን አይገባም። ብዙ ምሁራን ሀብታቸውን፣ ዝናቸውን፣ ትዳራቸውን... ጥለው በመድኃኒት ራሳቸውን ይገላግላሉ - ሞትን ስለፈሩት ዛሬ ነገ መጣ እያሉ ከመስጋት ራሳቸውን ገድለው ያርፋሉ። እናም ደስታ ከሀብት በላቀ መሠረት ላይ መደገፍ አለበት።

ከገንዘብ ይልቅ ልንከታተላቸው የሚገቡንን ዘላለማዊ በረከቶች ጳውሎስ በ1ኛ ጢሞቴዎስ 6:11-16 ገልጾአል። እነዚህም ጽድቅ-እግዚአብሔርን መምሰል-እምነት-ፍቅር-መጽናናት-ደስታ-የዋህነት ናቸው። እነዚህ በዐለቱ ላይ ስንመሠረት የሚፈልቁ ውብ ፍሬዎች ናቸው! በመንፈስ ቅዱስ አምራችነት እየተሸለቀቁ የክርስቶስን የሕይወት ንጉሥነት የሚያውጁ ማለፊያ በረከቶች! እናም ክርስቲያን ሊያተኩር የሚገባው እዚህ ላይ ነው።

(ከውስጥ ገጽች...)

"... ከመስመር የወጡትን ወገኖች መስመር ያስይዛል፤ ሚዛን እንዲጠብቁ ይረዳቸዋል የሚል እምነት አለኝ። እውነተኛ ክርስቲያኖችም በመንፈስ ቅዱስ ስም የሚቀርብላቸውን ሁሉ እንደ እግዚአብሔር ቃል መሆኑን ሳይመረምሩ በጭፍን ተቀብለው ከማስተናገድ ያድናቸዋልና መጽሐፉን በእርጋታ ያንብቡት።"

(ሽመልስ አድማሴ - እንጦጦ መካነ ኢየሱስ ቤ/ክ)

"... የዘመኑን አወዛጋቢና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጭብጥ የሌላቸውን የእምነት እንቅስቃሴዎች በሚገባ በማጤን ምርቱን ከገለባው ለመለየት በጽሞና ያንብቡት..."

(ወንጌላዊ ሽፈራው ፈይሳ - ጌጃ ቃ/ሕ/ቤ/ክ)

"... ይህን መጽሐፍ በመደናገር ላይ ያሉ እውነተኛ አማኞች ሁሉ ሊያነቡት ይገባል..."

(ወርቅአገኘሁ ገረመው- ኢቫንጂሊካል ቲዎሎጂካል ኮሌጅ-ETC)

"... በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በመረጃ ተደግፈው የቀረቡ እውነቶች የብዙዎችን እግሮች ከመስናክል እንደሚጠብቁ ተስፋ አደርጋለሁ።"

(ጌቱ ግዛው ከአዲስ አበባ ገነት ቤ/ክ)

ማውጫ

ምዕራፍና ርእሰ-ጉዳይ

	ገጽ
መግቢያ	6
1. ከዊነርስ ቻፕል መጋቢ ጋር የተደረገ ቃለ ምልልስ	10
2. የነ ሐገን ሬማ ስንክሳራዊ ገጽታዎች	16
3. ኢየሱስ በሊኦል ዳግም ተወልዶአል?	22
4. እምነት በእምነት ላይ	46
5. ፈውስና ተአምራት	55
6. ብልጽግና	77
7. የእምነት እንቅስቃሴ የሐገን ወይስ የኪንየን?	97
8. የእምነት እንቅስቃሴ ኑፋቂያዊ መሠረቶች	101
9. ኪነት ሐገንና የእምነት እንቅስቃሴ	109
10. የመገለጥ እውቀት	120
11. የእምነት እንቅስቃሴ ከኒውኬጅ ጋር ሲነጻጸር	125
12. የእምነት እንቅስቃሴና የሳቅ ሪቫይቫል	133
13. የማጠቃለያ መልእክቶች	143
14. የግንዛቤ ማጠናከሪያዎች	151
ሜታፊዚክስ	151
ክርስቲያን ሳይንስ	152
ዩኒቲ	153
ቲዎሶሬ	155
የአሳብ ሥርቆት	156
የግርጌ ማስታወሻዎች	162
ዋቢ መጻሕፍት	170

ለዚህ እትም ገቢራዊነት የረዳኝን እግዚአብሔርን
አመሰግናለሁ። የኤስ-አይ-ኤም የሚድያ ሠራተኞች
ለሥራው ውጤታማነት ላበረከቱት ቅን አገልግሎት ሊመሰገኑ
ይገባል።

እንደ ምድረ ዓለም ነዋሪ፣ ያለሽው እግዚአብሔር፣ ሰዎችና
ቁሳቁሶች ባሉበት ክልል ነው። ስለሆነም እግዚአብሔርን
ልታመልክ፣ ሰዎችን ልትወድና ቁሳቁሶችን ልትጠቀም
ይገባል። በራስ-ወዳድነት ተገፋፍተህ ይህንኑ ጤናማ ቅደም-
ተከተል ብታዛባና ቁሳቁሶችን (ገንዘብን ጨምሮ) ማምለክ
ብትጀምር፣ እግዚአብሔርን እንደ ዕቃ ከመጠቀሙ አደገኛ
ጫፍ ትደርሳለህ። (ዌርዝቢ - ያሰፈርሁት በራሴ አገላለጽ ነው።)

ውድ ተደራሲያን

"የእምነት እንቅስቃሴ መሠረቶችና መዘዞች" እንደገና "የብልጽግና ወንጌል" በሚል ስያሜ ለገንዘብ መብቃቱ የጉዳዩን አሳሳቢነት የሚያስገነዝብ ነው። የመጀመሪያውን ርእስ መቀየር ያስፈለገው በሁለት ምክንያቶች ነው። በመጀመሪያ ደረጃ፡ "የእምነት እንቅስቃሴ መሠረቶችና መዘዞች" የሚለው ስያሜ የመጽሐፉን ጭብጥ ፍንትው አድርጎ የማሳየት ብቃት ቢኖረውም፤ ከርዝመቱ የተነሣ ለአጠራር አመች አልሆነም። "የብልጽግና ወንጌል" የሚለው ምንም እንኳን የእንቅስቃሴውን ጠቅላላ ገጽታ ባያንጸባርቅም፤ አሁን አሁን ጎልቶ የሚሰማ ጉዳይ በመሆኑ አጠር ከማለቱ ጋር ተስማሚ ሆኖ አግኝቼዋለሁ።

በሁለተኛ ደረጃ፡ "የብልጽግና ወንጌል" ተብሎ የቀረበው ይኼኛው መጽሐፍ ከአንባብያን አስተያየቶች በመነሣት እንደ ሚታፈዚክስና ክርስቲያን ሳይንስ በመሳሰሉት ጽንሰ-አሳቦች ላይ መጠነኛ ማብራሪያ አካሄደ። ስለ ሰው ተፈጥሮም በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ሲወሉ የኖሩትን አመለካከቶች ለመዳሰስ ተዋክሮአል። የዊነርስ ቻፕል አገልጋይ ከሆኑት ከፓስተር ግርማ አሰፋ ጋር ያደረግሁትም ቃለ ምልልስ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ተጠቃልሎአል። በአንጻሩ ደግሞ ብዙም አስፈላጊዎች አይደሉም የተባሉት ነጥቦች ከዚህኛው ሁለተኛ እትም ውስጥ ተወግደዋል።

በሌላ በኩል፡ ቀደም ሲል በዚህ እንቅስቃሴ ላይ ለተዘጋጀው መጽሐፍ ብዙ ምላሾች እንደደረሱኝ ለመግለጽ እፈልጋለሁ። ደብዳቤዎቹን እየጠቀሱ ዝርዝር ነጥቦችን ማንሣቱ ገጽቹን እንዳይፈጅብኝ በመስጋት ብተወውም፤ በአጠቃላይ ገንቢ አስተያየቶች እንደደረሱኝ በመግለጽ ለጻፉልኝ ወገኖች ሁሉ ምስጋናዬን አቀርባለሁ። አስተያየታችሁም ሆነ በዚህ መጽሐፍ ዙሪያ ስለተነሡት ጉዳዮች ያደረሳችሁኝ መረጃ ሁሉ ከፍተኛ ግምት የሚሰጠው ነው። ወደፊትም ተመሳሳይ ድጋፋችሁን እጠብቃለሁ።

ከደረሱኝ አስተያየቶች የጸጋ ስጦታ እንዳበቃና በአሁኑ ዘመን የማይሠራ መሆኑን የገለጹልኝም ነበሩ። ይህ ግን ከእኔ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ግንዛቤ ጋር አብሮ የሚጓዝ አሳብ አይደለም። እኔ እንደማምነው መንፈስ ቅዱስም ሆነ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል የሚንቀሳቀሱ ካሪዝማቲክ አብያተ ክርስቲያናት አስፈላጊዎች ናቸው። ምክኮንል "ሌላ ወንጌል" (A Different Gospel) በሚል ርእስ ባሳተመት መጽሐፋቸው፤ "ካሪዝማቲክ ተሐድሶን መቃወም ይህንኑ እንቅስቃሴ ያስገኘውን መንፈስ ቅዱስ ከመቃወም ተለይቶ እንደማይታይ" እንደገለጹ ሁሉ፤ እኔም ለአንባቢዎቼ ይህንኑ ለመድገም እሻለሁ። ትናንት በክርስቶስና በሐዋርያቱ ዘመን የሠራው መንፈስ ቅዱስ ዛሬም የክርስቶስን አካል በማነጽ ላይ እንደሚገኝ በእጅጉ አምናለሁ። የጽሑፌ ዓላማም በመንፈስ ቅዱስና በቃሉ ዙሪያ የሚከሰቱትን ህፀቦች መንቀሳ እንጂ ቤተ ክርስቲያን ሕያው ሆኖ እንድትንቀሳቀስ የሚያደርገውን የሕይወት መንፈስ መጋፋት አይደለም።

ይህንንም ለማለት ያስደረገኝ በመናፍቅነት ጎራ ያጎርሁት ዘመነኛው የእምነት እንቅስቃሴ (Faith Movement) በአንዳንድ ካሪዝማዊ እንቅስቃሴ ጎልቶ በሚታይባቸው አካባቢዎች በሰፋት ተቀባይነትን እያገኘ መምጣቱን መረዳቱ ነው። ምንም እንኳን ብዙዎች የእምነት ሥነ-መለኮት ከፔንተኮስታል ካሪዝማቲክ እንቅስቃሴዎች እንደመነጩ ቢገምቱም፤ ይኼ ግምት በታሪክ ምስክርነት ሊረጋገጥ አይችልም... ታሪካዊ መሠረቱ ኑፋቂያዊ ነው - ከውስጥ ገጽቶ እንደምንመለከተው። የእምነቱ መሥራች የሆኑት እ. ደብላዩ ኪንየን ራሳቸው የሚታፈዙበት "ምሩቅ" ነበሩ። ይህም ሚታፈዘክስ ጥንታዊው የነ አርስቶታል ፍልስፍና አካል ሲሆን፤ በቀደምት መመሪያዎች በተለይም በኑባሬና በእውቀት ላይ የሚመሠረትና መጽሐፍ ቅዱሳዊነት የጎደለው አስተሳሰብ ነው። (ማብራሪያውን ከውስጥ ገጾች ያገኛሉ።)

ምክኮንል ለማለተርስ ድግሪ ማሟያ ባቀረቡት ጥናታዊ ጽሑፋቸው እንዳረጋገጡት፤ የካሪዝማ መጽሔት "የእምነት እንቅስቃሴ አባት" እያለ የሚያንቀለጽላቸው ኪነት ሐገን፤ የኪንየንን አሳቦች ወስደው የራሴ ናቸው ሲሉ አውጀዋል። ይህ ደግሞ በሥነ-ጽሑፍ ዓለም እጅግ አሳፋሪ ሥርቆት እንደሆነ ግልጽ ነው።

"ክርስትና በቀውስ ውስጥ" (Christianity in Crisis) የሚል መጽሐፍ ያሳተሙት ሐንክ ሐንግራፍ ካሪዝማቲኮችና ወንጌላውያን በመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች አጠቃቀም ላይ እንደሚለያዩ ከገለጹ በኋላ፤

"የእምነት እንቅስቃሴ ግን እንዲህ አይደለም... የእምነት እንቅስቃሴ የክርስትናን ዓይነተኛ ባህርይ በማጣመም የተጭበረበረ ክርስትናና የተጭበረበረ ክርስቶስ ያቀርባልናል። ስለሆነም፤ የእምነት እንቅስቃሴን ሥነ-መለኮት መቃወም አማኞችን ከመከፋፈል ይልቅ አንድ የማድረግ ሚና ይኖረዋል። በአሁኑ ወቅት ክርስቲያኖች የሚጋፈጡት የእምነት እንቅስቃሴ ቀውስ፤ በካሪዝማቲኮችና ካሪዝማቲኮች ባልሆኑት መካከል በሚደረግ የቃላት ጫዋታ የሚታለፍ ሳይሆን፤ የሞትና የሕይወት፤ የትክክለኛ እምነትና የኑፋቂ፤ ብሎም የክርስቶስ መንግሥትና የመናፍቃን መንግሥት ጉዳይ ነው" ብለዋል።

የዚህን አሳብ እውነተኛነት ደግሞ ካለፈው መጽሐፍ ልምድ በግብር ልመለከት ችያለሁ። ፔንተኮስታሎችም ሆኑ ሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ይህንኑ መጽሐፍ በመጠቀም ምእመናቻቸውን ሲያስተምሩ እንደነበር ተገንዝቤአለሁ። እናም በአንድነት ተባብረን ለእውነት መቆማችን አስደለቀኛል።

የኑፋቂ ትምህርት ዓይነተኛው ችግር እውነተኛ መስሎ መቅረቡ ነው። ቋንቋቸው የእኛን ቋንቋ ይመስላል። ለምሳሌ፤ "የእምነት እንቅስቃሴ" ሲባል ለጆርጅ አቸን የሚጥም ይመስላል። "የእምነት ቃል" የሚለው የዚህ እንቅስቃሴ መሪ ሐረግም ራሱ ከመጽሐፍ ቅዱስ የተወሰደ መሆኑ ግልጽ ነው (ሮሜ 10:8)። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሰው "የእምነት ቃል" ስለ ክርስቶስ አዳኝነት የሚሰበከውን ወንጌል የሚያመለክት ሲሆን፤ የነ ሐገን የእምነት ቃል ግን የእምነታዊ አስተሳሰብን ፍልስፍና (Positive confession) የሚከተል

መሆኑን መለየት የሚቻለው እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱስን አስተውለው ሲያጠኑ ብቻ ነው።

"የጉፋቄ ተማሪ የሆነ ሰው የቃላትን የቋንቋ ግርጃ ለመመዘን መዘጋጀት አለበት። መጀመሪያ የዚህ ዓይነቱ ግርጃሽ እንደሚኖር መገንዘብ አለበት፤ ቀጥሎም፡ ቃላቱ ካልተፍታቀ በመናፍቃት አስተምህሮና በእውነተኛ ክርስትና መካከል ያለው ልዩነት እንደሚደበቁበት መገንዘብ አለበት።"

ሬይንሃርድ ቦንኪም "ሆልማርክስ እፍ ፔንተኮስት" ለሚለው መጽሐፍ በጻፉት መቅደም ውስጥ የሚከተለውን እውነት አስቀምጠዋል።

"አደገኛው ነገር የሚከሰተው የሰይጣን ማታለያዎች የጌታን ድንቆች ሊመስሉ ስለሚችሉ ነው። እነዚህም የአስመሳዮች ምልክቶችና ድንቆች በአማኞች ከግልጋሎት ሊውሉ ይችላሉ። የተመረጡትን እንኳ ሳይቀር ለማታለል የውሸት ምልክቶችና ድንቆች እየተደረጉ ናቸው።"

በመሆኑም፡ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የእምነት እንቅስቃሴ አስተማሪዎች ላይ ላዩን "እምነት፡ ፈውስ፡ ብልጽግና" እያሉ ውስጥ-ውስጡን ምን እንደሚያደርጉ የቃላትን የተመሳሳይነት ድንበር ዘልቀን እንመለከታለን።

ብዙዎቹ የእምነት እንቅስቃሴ አራማጆች የክርስቲያን ካባ ደርበው በመቅረብ፡ የበርካታ ወገኖችን ሕይወት ለአደጋ ሲዳርጉ አይቶ ዝም ማለቱ ከከፋት ጋር የመተባበርን ያህል የከበደ ነገር ነው። በውጭው ዓለም ይኼ እምነት ያስከተላቸውን በርካታ መዘዞች ከውስጥ ገጾች ያገኙታል። በአዲስ አበባችንም ተመሳሳይ ችግሮች መከሰታቸው በግልጽ እየታየ በመሄድ ላይ ይገኛል።

ባጠቃላይ የእምነት እንቅስቃሴ አራማጆች ግራ ተጋብተው ብዙዎችን ግራ በማጋባት ላይ መሆናቸውን ይህንኑ ጥናት በማከናወንበት ወቅት ለመታዘብ ችያለሁ። ለአእምሮ መታወክ የተጋለጡም እንዳሉ ይለማል። ይህንን ስንመለከት፡ ጂም በከር ንስሐ ከገባ በኋላ "እግዚአብሔር ባይገናኘኝ ኖሮ እብድ እሆን ነበር" ያለው አሳብ ትኩረት የሚሰጠው ነው።

ለማንኛውም፡ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ስለዚሁ የዘመኑ የእምነት እንቅስቃሴ ታሪካዊና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ገጽታ ቀጥለን እንመለከታለን። ተደራሲያንን አደራ የምለው ይህ ፍልስፍናን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚያዳብል ከባድ ጉዳይ በመሆኑ የመሰላቸውን ከመናገር ወይም ሌሎች በተናገሩት አስተያየት ከመሰጠት እንዲታቀቡና መጽሐፉን ራሳቸው እንዲያነቡት ነው። ካነበቡት በኋላ ለማንም ሳያዳሉ እውነተኛውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ግንዛቤ እንዲወስዱ በአክብሮት እጠይቃለሁ። ሁላችንም መከተል የሚኖርብን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተቀመጠውን የእግዚአብሔርን እውነት እንጂ የእኔን ወይም የብልጽግና ሰባኪዎችን ፍልስፍና ሊሆን አይገባም።

በሌላ በኩል፡ ከእኛ አሳብ የሚቃረን እውነት ሲቀርብ በጥምና አመዛዝኖ እንደመፍረድ፡ በችባላ ነገሮችን ልናበላሽ አይገባም። ይህንንም የምለው ሰዎች እነርሱ የሚደገፉአቸውን አገልጋዮች ስህተት የሚያሳዩ ወይም እነርሱ የሚያምኑበትን አሳብ መሠረተ-ቢስት የሚጠቁሙ ጽሑፎችን አጥብቀው

እንደሚያጥላሉ ከራሴም ሆነ ከሌሎች ገጠመኞች ያየሁት እውነት በመሆኑ ነው። ከክርስቲያን በማይጠበቅ ሁኔታ ለስድብና ለድብድብ የሚነሣሁ ሰዎችም አጋጥመውናል።

ይህም ሆኖ፡ ቢል ኮስቢ እንደሚለው፡ "የውድቀት ቁልፉ ሁሉንም ሰው ለማስደሰት የሚደረግ ጥረት" እንደሆነ ስለማምን፡ የነዚህን ወገኖች ነቀፋ ወደ ጎን ትቼ ብዙዎችን ከጥፋት ለመመለስ ይረዳል ያልሁትን አሳብ በዚህ መጽሐፍ አካትቼ አቅርቤአለሁ። እርስዎም እንደ ቤሪያ ሰዎች (የሐዋ. 17:11) በጽዋና አንብበው ለእውነት እንዲወሰኑ በአክብሮት እጠይቃለሁ። ለማንኛውም ጥያቄና አስተያየት ልባችን ክፍት ነው።

ጸሐፊው

ከዊነርስ ቻፕል ፓስተር ጋር

የተደረገ ቃለ ምልልስ

"ኢየሱስን ወደ ሕይወትህ ባስገባህ ቅጽበት ከድህነት፣ ከበሽታና ከመንፈሳዊ ምት ትድናለህ!" (የኪነት ሐገንን የቪድዮ ካሴት ለማሻሻጥ ከ"Word of Faith" መጽሔት ጀርባ የወጣ ማስታወቂያ - ጁንወሪ 1996።)

"በፊት በእግራ እሄድ ነበር። አሁን ግን ኮንትራት ታክሲ እጠቀማለሁ" (ፓስተር ግርማ አሰፋ)።

በመጀመሪያ ደረጃ ወደ ዊነርስ ቻፕል በመሄድ ከፓስተሩ ጋር የተወያየሁት ስለ ሃይማኖቱ አመሠራረትና ዶክትሪን ለትምህርት ቤት ጥናታዊ ዘገባ እንዳቀርብ በታዘዝሁት መሠረት ነበር። በታህሣሥ 1992 (በእኛ አቆጣጠር) ይህንኑ ጥናት ለኢትዮጵያ የድኅረ ምረቃ ሥነ-መለኮት ትምህርት ቤት (Ethiopian Graduate School of Theology - EGST) 'Independent Churches in Africa' ለተባለው ክፍል አቅርቤ ውይይት ተካሂዶአል። አሁን ደግሞ ከዚህ የሁለተኛ እትም ሥራ ውስጥ ማካተቱ ለሥራው ተጨባጭነት ጠቃሚ ሚና እንደሚጫወት በማሰብ እንደሚከተለው አጠር አድርጌ አቅርቤአለሁ።

የዊነርስ ቻፕል አመሠራረት

"The Apostle" በሚል ርእስ ስለ ዴቪድ አዩዴፖ የገለጸ አንድ በራሪ ወረቀት እንደሚለው፡

"ዶ/ር ዴቪድ አዩዴፖ በአንድ ሆቴል ውስጥ እንግዳ ሆነው ሳሉ ጌታ እጅግ በርካታ አፍሪካውያን በጉስቆልና፣ በበሽታ፣ በተስፋ መቁረጥና በምስኪንነት እየማቀቁ መሆናቸውን አሳያቸው። በዚህም ንዘን ገብቶአቸው ሲያዝኑ ጌታ፡ 'የእምነትን ቃል (Word of Faith) በመስበክ ዓለምን ከዲያብሎስ ጭቆናዎች

ሁሉ የምታድንበት ሰዓት ደርሶአል። እኔም የዚህ ተግባር ተካፋይ ትሆን ዘንድ እልክሃለሁ' ሲል ተናገራቸው።

"በዚህ ዓይነት ነበር ወደ ሚያዝያ 1981 አካባቢ 'የእምነት ነጻነት ሰዓት' (Faith Liberation Hour) በሚል ስያሜ ይህ አገልግሎት የተጀመረው..."

አገልግሎቱ በዚህ መልክ ተጀምሮ እየተስፋፋ መምጣቱንና ብዙዎችን "ከመዋዕለንዋያዊ፣ አእምሮአዊና መንፈሳዊ" እስራቶች መፍታቱን ይኸው በራሪ ወረቀት ያስረዳል። ስለዚሁ አገልግሎት ከቀረቡት መረጃዎች መካከል አንዱ የሚከተለው ነው።

"ከናይጀሪያ በስተምዕራብ በምትገኝ አንዲት ከተማ [የከተማይቱ ስም አልተጠቀሰም] አንድ እብድ ከመጻሕፍት መደብር አጠገብ ቆሞ የዴቪድ ሉዩዴፖን ካሴት ያዳምጥ ጀመር። የካሴቱ አንደኛው ጎን ሲያልቅ እብዱ፣ 'ሁለተኛውን ጎን ከፈቱልኝና ልሰማ' ሲል ተናገረ። በዚህም ጊዜ ሰውየው ሙሉ ለሙሉ ከአጋንንት ነጻ ወጣ።"¹²

ኢትዮጵያዊው ፓስተር ግርማ አሰፋም ስለ ሉዩዴፖ አገልግሎት የሚከተለውን መስክረዋል።

«አገልግሎታቸው ልክ እንደ ሙሴ፣ ኢያሱና ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ይኸውም የእምነትን ቃል በመስበክ በዲያብሎስ ጭቆና ውስጥ ያሉትን ነጻ ማውጣት ነው።"¹³

የእምነቱ ተከታዮች እንደሚሉት፦

"ዶ/ር ዴቪድ ሉዩዴፖ እጅግ አስደናቂ ምስክርነቶችን ወዳስከተለ ትንቢታዊ ቅባት መግባታቸው ግልጽ ነው። ብዙዎች እንደ እግዚአብሔር ቃል እውነት የሆነውን ቃላቸውን በማመን በንግዳቸው፣ በቤተሰባቸው፣ በሥራቸው፣ በሰውነታቸው፣ ወዘተ. . . ውጤቶችን በማግኘት ላይ ናቸው። ድንቅ ነው!..."¹⁴ (ያተለቅሁት ነጥቦቹን ለማጉላት ያህል ነው።)

ይኸው የሉዩዴፖ አገልግሎት ወደ ኢትዮጵያ የተሻገረበትን ሁኔታ ፓስተር ግርማ እንዲህ ሲሉ ገልጸዋል።

"በ1995 ሁለት ፓስተሮች ማለትም ቱንጂና ኪዚ 'አፍሪካን በወንጌል መውረር' (Africa Gospel Invasion Program - AGIP) የሚል ተልእኮ ይዘው ወደ አዲስ አበባ መጡ።"¹⁵ ይህም "ሌገስ የሚገኘው 'የዓለም ሚሲዮን ድርጅት' (World Mission Agency - WMA) አካል ሲሆን፣ የእምነትን ቃል በመስበክ አፍሪካን ከኃጢአት፣ ከጉስቆልናና ከጭቆና ነጻ ለማውጣት የተደራጀ ነው።"¹⁶

ሁለቱ ሚሲዮናውያን ከየአብያተ ክርስቲያናት ያሰባሰቡዋቸውን ሰዎች በማስተማር ሥራ ጀመሩ። አብያተ ክርስቲያናት ግን ተቃውሞአቸውን ከማሰማት አልታቀቡም።

ይህንኑ ውዝግብ አንሥተው ፓስተር ገርማ፤

"እኛ ከሚተባበሩን ጋር አብረን ለመሥራት ፈቃደኞች ነን። በተለያዩ አካላት አንቀላቅለንም። 'ኤፍ.ኤ.' ማለትም 'እምነት ሠራዊት' የራሱ ተልእኮ አለው። እኛ ግን ገንዘብ ስላለን ገንዘብ እንሰጣቸዋለን። ገንዘብ ከውጭ አይመጣም። እዚሁ ከአባላት እንሰበስባለን። በገንዘባችን የማይቃወሙንን ሰዎች እንረዳለን" ብለዋል።

ከአብያተ ክርስቲያናት ጋር ያላቸውን ግንኙነት አስመልክተው ፓስተሩ ሲናገሩ፤

"ጊዜ ካለን አብረናቸው ለመሥራት ዝግጁዎች ነን። የምናስቀድመው ግን የራሳችንን ሥራ ነው። አንዳንድ ጊዜ ለአገልግሎት ሲጠሩን እንጂዳለን። ብዙውን ጊዜ እኔን ይጠሩኛል። የጸጋ ቃለ ሕይወት፤ ሙሉ ወንጌልና ሌሎችም ይጋብዙናል። በምናገለግልበት ጊዜ እጅግ ይገረመና 'እንዲህ ዓይነት አገልጋይ እዚህ አገር አለ ወይ?' ብለው ይጠይቃሉ። ነገር ግን ከዊነር መሆናችንን ሲሰሙ ቅር ይላቸዋል" ብለዋል።

ከአብያተ ክርስቲያናት ጋር ተስማምቶ መሥራቱ ጠቃሚ መሆኑን ለማሳሰብ በሞከርሁበት ወቅት ፓስተሩ ኢየሱስ እርሱ ዘንድ የመጡትን እንዳገለገለ በመግለጽ ዊነርም ከዚህ የተለየ አሠራር እንደሌለው አስረድተዋል።

በውይይታችን መሀል ለኪነት ሐገን አገልግሎት ምን ዓይነት አመለካከት እንዳላቸው ፓስተሩ፤ "ከኪነት ሐገን ትምህርቶች የምንጥለው ምንም ነገር የለም። ከመጻሕፍቶቻቸው አንዱም እንዲያመልጠን አንፈልግም" ብለው ገልጸዋል።

በዚህ ጊዜ ኪነት ሐገን ክርስቶስ በመንፈሱ እንደሞተ ስለሚያስተምሩበት ሁኔታ ጠይቄአቸው ፓስተሩ በሰፊው ተንትነውልኛል።

"ኃጢአት በመሥራቱ ምክንያት አዳም በመንፈሱ ሞቷል። ስለዚህም ኢየሱስ በመንፈሱ ሞተ። በሽታ መንፈስ ነው። በመገረፉ ቁስል ተፈውሰናል። መንፈሳዊ ሞት ባይሞት ኖሮ በመስቀሉ ላይ የሞቱት ሌሎች ሰዎች ሊያድኑን ይችሉ ነበር። ይህንን ለማብራራት ግልጽ የሆነ ጥቅስ ባገኝ ደስ ይለኝ ነበር። አሁን ግን አልመጣልኝም..."¹⁰

(ከሥሩ የተሰመረበት በቀጥታ ከኢ. ደብልዩ. ኪንየን መጽሐፍ የተወሰደ አሳብ መሆኑን ስለ አንድነት ሥነ-መልኮት ከምናብራራበት ክፍል ይመልከቱ።)

ብልጽግና

ፓስተር ግርማ አስፋ ወደዚህ እምነት ከመጡ በኋላ በኢኮኖሚው ረገድ ሕይወታቸው እንዴት እንደተሻሻለ ሲገልጹ፣ ቀደም ሲል በእግራቸው ይመላለሱ እንደነበርና አሁን ግን የኮንትራት ታክሲ እንደሚጠቀሙ አስረድተዋል። ከዚያም ስለ ብልጽግና ሰፊ አሳብ እንዳገኝ የፓስተር ቱንጂን የንግግር ካሴት (Fundamental Issues About Financial Addition by Rev. Tunji Adeyinka) በአሥራ ሁለት ብር ሽጠውልኛል። ከካሴቱ ያገኘሁትን አሳብ አጠር ባለ መልኩ እንደሚከተለው አቅርቧል።

ስለ ገንዘብ መጨመር ሊታወቁ የሚገባቸው ዓበይት ጉዳዮች

ፓስተር ቱንጂ በፈጣን አስተርጓሚያቸው በኩል በሚናገሩበት በዚያ ካሴት ውስጥ ስለ ብልጽግና የሚከተለውን ብለዋል።

"... የትኛውም ዘር ከመዘራቱ የትኛውም ሰኬት ከመቀመጡ በፊት የእግዚአብሔር ቃል መቅደም አለበት (ኢሳ. 66)። ቃል ኪዳን ከግንኛውም ቅድመ-ሁኔታ የላቀ ነው። ንግዱ እየተንቀሳቀሰ አልነበረም (ስለ አንዲት ሴት ምስክርነት እየተናገሩ ነበር)። ነገር ግን መንፈሳዊ ኃይላትን ማሠራት ጀመርኝ። 'ሊያሸብሩልኝ አይችልም!' ይህ መንፈሳዊ ሕግ ነው! ይኼ ሌላ አማኝ ቢሆን 'ሁሉም ነገር እያሸብሩልኝ ነው' ይል ነበር። መንፈሳዊ ኃይልን እንዴት እንደሚታሰሩ ማወቅ አለባችሁ። የመንፈሳዊ ቃል ኪዳንን በረከት ለማግኘት የሚያስፈልጉ ሁለት ደረጃዎች አሉ።

"የእግዚአብሔርን ቃል መታዘዝ። 'ፈቃድህን ላደርግ መጣሁ' መታዘዝ ከመሥዋዕት ይበልጣል። እርሱን በምትታዘዙበት ጊዜ ሁልጊዜም እርሱ ከናንተ ጋር እንደሆነ የሚያረጋግጥ ዋስትና አላችሁ። ብትወዱና ብትታዘዙ የምድርን በረከት ትበላላችሁ (ኢሳ. 1:19)። ሁለተኛ መስጠት። ብልጽግና ከመስጠት አይጀምርም። ሳይታዘዙ መስጠት ገንዘብን ማባከን ነው።

"የምታገኙት ስለምትሰጡ አይደለም። መስጠት የሚከተሉትን ነገሮች ያከናውናል። መስጠት ለመለኮታዊ ሞገስ የቃል ኪዳን መሣሪያ ነው። የምንሰጠው ሞገሱን ለማግኘት ነው። አንድ ነገር በሕይወታችሁ ውስጥ ሊሠራ የሚችለው በእግዚአብሔር ጸጋ ነው። ለገንዘብ ዕድላችን ዋስትና የሚሰጠው የእግዚአብሔር ሞገስ ነው። መስጠት ሞገስን ያመጣል፤ ሞገስ ሁሉም ነገር እንዲሠራልህ ያደርጋል። የገንዘብ መጨመር የመለኮታዊ ሞገስ ተግባር ነው። ይኸውም እግዚአብሔር ሞገሱን እንደሰጠህ ነው...¹¹ (በትልቁ የተጻፈው ለአጽንኦት ነው።)

የዊነርስ ቻፕል እንቅስቃሴ ከቃሉ አንጻር ሲገመገም

ከፍ ብለን እንደተመለከትነው፡ የዊነርስ ቻፕል የተመሠረተው በአዩዴፖ ራእይ ላይ ነው። አዩዴፖ ይህንኑ አገልግሎት ለመጀመር መለኮታዊ ጥሪ እንዳገኘ ይናገራሉ። የሚገርመው ግን ሁሉም የእምነት እንቅስቃሴ መሪዎች መለኮታዊ ራእይ ማግኘታቸውን ከመናገር አይታቀቡም። ኬነት ሐገን ወደ መንግሥተ ሰማይና ሲኦል ሲመላለሱ እንደኖሩና ከኢየሱስ ክርስቶስ፣ ብሎም ከመላእክት ጋር ሲወያዩ እንደነበር በመጽሐፍቻቸው ሁሉ ገልጸዋል። (ይህንን ኬነት ሐገን በእምነት እንቅስቃሴ ውስጥ ለላከናወኛቸው ተግባራት ከምናብራራበት ክፍል ይመልከቱ።)

እነርሱ ብቻ ሳይሆኑ የእስልምናው መሥራች የሆኑት መሐመድ፣ የክርስቲያን ሳይንስ መሥራች የሆኑት ሚሪ ቤከር፣ የሞርሞኒዝም መሥራች የሆኑት ጆሴፍ እስሚዝ... ሁሉ መለኮታዊ ጥሪ እንደተሰጣቸው በመግለጽ ተከታዮችን አፍርተዋል። ሃይማኖታውያኑ ቀርቶ እንደ ኮንስታንቲንና ይኩኖ አምላክ የመላለሱ የፖለቲካ መሪዎች ሳይቀሩ የእግዚአብሔርን ፈቃድ እያከናወኑ እንዳሉ በመግለጽ የበላይነትን ለመቀዳጀት በቅተዋል።

የነ አዩዴፖም አነጣሥ ከዚህ የተለየ ለመሆኑ ከነርሱ ብዕሮችና ካሌቶች በቀር ሌሎች መረጃዎች ሊገኙ አልቻሉም። እንዲያውም አካሄዳቸው ከእግዚአብሔር ዘላለማዊ ቃል ያፈነገጠ መሆኑን የሚጠቁሙ በርካታ መረጃዎች አሉ። ከነዚህም መካከል ገንዘብ ለመሰብሰብ ሲላል የሚጠቀሙባቸው ስልቶች መጽሐፍ ቅዱስ ከሚያስተምረው ጋር አብረው የማይሄዱ መሆናቸው ነው። የት ስፍራ ነው መጽሐፍ ቅዱስ ሰው የእግዚአብሔርን ሞገስ ለማግኘት ገንዘብ እንዲሰጥ የሚጠይቀው? የት ስፍራ ነው መጽሐፍ ቅዱስ የክርስቶስን መንፈሳዊ ሞት ያስተማረው? የቱ ጋ ነው እግዚአብሔር ሰዎች እርሱን በማመን ከማናቸውም ሳይነት ምድራዊ ችግሮች፣ ከሪሃብና ከበሽታ ነጻ እንደሚሆኑ የተናገረው?

ፓስተር ግርማ በመስቀል ላይ መሞት የኃጢአትን ይቅርታ የሚያስገኝ ቢሆን ኖሮ ማንም ሰው ይህንኑ ሊያደርግ እንደሚችል ተናግረዋል። ይህም "ቁሳዊው የኢየሱስ ደም በተረገመው እንጫት ላይ በፈሰሰበት ወቅት በደም ሥሮቹ ውስጥ ይፈስ ከነበረበት ጊዜ የላቀ ዋጋ አልነበረውም" ከሚለው የክርስቲያን ሳይንስ ዶክትሪን የተጨበፈ መሆኑ ግልጽ ነው።

ይህ አስተሳሰብ በበኩሉ ከፋት በምድር ላይ እንደሌለ ከሚያስተምረው የክርስቲያን ሳይንስ የተወሰደ ነው። ይህም ማለት ክርስቲያን ሳይንስ ከፋት እንደሌለ ስለሚያምንና ኃጢአትም ከፋ ነገር ስለሆነ፣ ይህንኑ ለማስወገድ ክርስቶስ እንደሞተ የሚናገረውን የመጽሐፍ ቅዱስ እውነት ስለማይቀበል ነው። የዊነርስ ቻፕል፡

"ከፋትን አታዩም። ከከፋት ነጻ ወደሆነ ሕይወት ደርሰናል። ከእንግዲህ ከፋትን ስለማታዩ እግዚአብሔርን አመሰግኑ። ያ ፅግ ክፍላችሁ ነው።"¹²

ምንም እንኳ ይህ አሳብ በሰፎንያስ 3:14-15 ላይ እንደተመሠረተ ቢነገርም፤
እውነተኛው ምንጭ ክርስቲያን ሳይንስ ነው። ለምን ቢባል ክፋትን ሳያይ
የሚኖር ክርስቲያን በዓለም ስለሌለ ነው። ጌታችንም ተስፋ የገባልን ከክፋት
የጸዳ ሕይወት ሳይሆን በሚያጋጥመን መከራ ሁሉ አብሮን እንደሚሆን ነው።
"በዓለም ሳላችሁ መከራ አለባችሁ። ነገር ግን አይዘክችሁ፤ እኔ ዓለምን
አሸንፌዋለሁ" (ዮሐ. 16:33)።

በተጨማሪም መጽሐፍ ቅዱስ በመንፈሳዊ ሞት ሳይሆን በኢየሱስ ክርስቶስ ደም
እንደታጠብን ይናገራል። በ1ኛ ዮሐንስ 1:7 እንደተጠቀሰው፤ "የልጁም የኢየሱስ
ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናል።"

ፓስተር ቱንጂ «መንፈሳዊ ኃይላትን ስለማሠራት» ይሰብካሉ። ስለ ሴቲቱ
ምስክርነት በሚያስረዳበት ስፍራ፤ «ይህ መንፈሳዊ ሕግ ነው» እያሉ
ይናገራሉ። «መንፈሳዊ ሕግ» ተብሎ የታወጀው ደግሞ ምንም ሳይሆን
አዎንታዊ ቃል ነው። ('ንግዱ አያሸቆለቁልም!' የተሰኘው መሆኑ ነው።) ይህ
ደግሞ ምን ያህል ከኪነት ሐገን ስብከት ጋር እንደተቆራኘ በሚከተሉት
ምዕራፎች ውስጥ የምንመለከተው ይሆናል።

የነሱ ሐገን "ሬማ"

ስንክላራዊ ገጽታዎች

ኪነት ሐገን በኦክላሆማ ቱልሳ ያደገውት ሬማ የመጽሐፍ ቅዱስ ማዕከል(Rhema Bible Training Center) ከተመሠረተበት ከ1974 እስከ 1988 ያስመረቃቸው በርካታ ተማሪዎች "የሐገንን ሥነ-መለኮት" ለማስፋፋት በየለፍፊው ተበትነዋል። በመዲናቸንም የሐገንን ትምህርትና "ሬማ ፌዴዝ ሚኒስትሪ" "ሬማ የእምነት አገልግሎት" የሚል ስያሜ ያነገተ ተቋም (በነርሱ ግንዛቤ ቤተ ክርስቲያን) ከአንዲት ፔንተኮስተል ቤተ ክርስቲያን የገነጠላቸውንና ሌሎች ከየቤተ ክርስቲያናቸው ያፈነገጡትን ግለሰቦች አስከትሎ ውክቢያ በመፍጠር ላይ ይገኛል።

የዚሁ እምነት ዋና ተዋናይ የሆኑት የኪነት ሐገን "የእምነት ቃል" መጽሔት ወደ 190,000 ቤቶች የሚበተን ሲሆን፤ በርሳቸውና ኪነ ሐገን በተሰኙት ልጃቸው አማካኝነት የሚዘጋጁ 20,000 ያህል የካሴት ክሮችም ይሰራሉ። ኪነት ሐገን 229 ሠራተኞችና ወደ 20 ሚሊዮን ዶላር የሚገመት ንብረት እንዳላቸውና ለ200 ሺህ ደጋፊዎቻቸው የደብዳቤ መልእክት እንደሚያስተላልፉ ይናገራሉ። 126 መጻሕፍታቸውና በራሪ ወረቀቶች 33 ሚሊዮን ቅጂዎች እንደተሸጡላቸው ይተርካሉ።

ይሁንና፤ በዚሁ የነ ሐገን የእምነት ትምህርት ላይ ይፋዊ ተቃውሞዎች መሰንዘራቸው አልቀረም። ከነዚህም ተቃውሞዎች ፕሮፌሰር ቻርልስ ፋራህ በ1979 "From the Pinnacle of the Temple" በሚል ርእስ ያሳተሙትና የእምነት አስተማሪዎች እንኳንስና ሊቀበሉት ሊያነቡ ያልደፈሩት መጽሐፍ አንዱ ነው። ለምሳሌ፤ ቻርልስ ካፕስ በዚህ ጉዳይ ላይ የሚከተለውን ጽፈው ነበር።

"መጽሐፉን ስላላነበብሁት አስተያየቴን የምሰነዝረው ከሰማሁት በመነሣት ነው... ይህ ሰው ክርስቲያን ስለመሆኑ ምንም ጥርጣሬ የለኝም... ይሁንና፤ የመገለጥን እውቀት ተቃውሟል... ሰዎች ብዙ ሲያውቁ የሚሆነው ይኸው ነው..."¹²

በዚሁ በ1979 ፔንተኮስታል የሆኑት የአሴምብሊስ አፍ ጎድ አባል ዶ/ር ጎርደን ፊ "በዘመኑ በሽታ ላይ አንዳንድ ትምህርቶች"¹³ በሚል ርእስ ተከታታይ የመጽሔት ላይ ጽሑፎችን ያጎርፋ ጀመር። በተለይም "የብልጽግና ኑፋቂ" እና "የጤንነት ወንጌል" በሚሉ ርእሶች ጠንከር ያሉ ጽሑፎች አሳትመዋል።

በተለይ ደግሞ የእምነትን ትምህርት የፈውስ ዶክትሪን አንገት ያስደፋው "ልጆችን ሊሞት ዝም ብለን አየን" (We Let Our Son Die) በሚል ርእስ አንድ አባት የልጁቸውን አግረው የተረከቡት መጽሐፍ ነው። የእምነት ትምህርት ወንጌላዊው ዌስሊ ፓከር ለተባለው ልጁቸው የፈውስ ጸሎት ካደረጉለት በኋላ፣ ሌሪና ባለቤታቸው (ወላጆቹ) በሰኳር በሽታ ለሚሠቃየው ልጁቸው መድኃኒት ላለመስጠት ወሰኑ። በልጁ ላይ በሽታው እየጸና መጥቶ በጣዕረ-ሞት ሲያጣጥር፣ ወላጆቹ በተማሩት መሠረት ሰይጣን ውዝተኛ የሞት ምልክት በማሳየት የሚፈትናቸው መሰላቸው። በመሆኑም፣ በኦገስት 23፣ 1973 ልጁቸውን በሞት እስኪነጠቁ ድረስ አዎንታዊ የፈውስ ቃል (positive confession) መናገራቸውን ቀጠሉ።

ልጁቸው ከሞተም በኋላ የቀብሩ ሥነ-ሥርዓት ሊካሄድ አልቻለም፤ ዌስሊ ከሞት ይነሣል በሚል እምነት አባቱ "የትንሣኤ ፕሮግራም" አዘጋጁ። ልጁቸው ከሞት አልነሣ ሲል፣ የልጁ አባት እምነት የሌላቸውን ሰዎች ሁሉ ከፕሮግራሙ ስፍራ አባረሩ። ከዚያም የልጁቸውን ትንሣኤ ለአንድ ዓመት ያህል በእምነት ሲጠባበቁ ቆዩ።

በዚህ መሀል ለልጁቸው ሞት ምክንያት በመሆናቸው (child abuse)፣ ፍርድ ቤት ተከሰሱ። የዚህ ዓይነቱ ፕፋት እስከ 25 ዓመታት ድረስ ሊያሳስራቸው ይችላል ነበር። ይሁንና፣ ፍርድ ቤቱ ወላጆቹ በአሳሳች ሃይማኖት ተታለው ያደረጉት መሆኑን ከግምት ውስጥ በማስገባት ክሱን ሊያነሣላቸው ችሏል።

ይህን መሰል አሳዛኝ ታሪኮች በዚህ የእምነት ትምህርት ውስጥ በርካታ ናቸው። ሌላው ቀርቶ መድኃኒት መጠቀሙ ተገቢ እንዳልሆነ ይሰብኩ የነበሩት ዶ/ር ሆበርት ፍሪማንም የሰበካቸውን ጦስ ተቀብለው ዲሴምበር 8፣ 1984 በልብ ድካም ለህልፈተ-ሕይወት በቅተዋል።

ይህንን ሁሉ ከተመለከቱ በኋላ፣ የአሴምቤሊስ አፍ ጎድ አገልጋዮች የእምነቱን መጽሐፍ ቅዱሳዊ አለመሆን የሚገልጽ ይፋዊ ደብዳቤ አገስት 19፣ 1980 አዘጋጅተው በትንሣኤ።

ቻርልስ ፋራህም፣ "ሂሳዊ ግምገማ - የእምነት ቀመር ሥነ-መለኮት ሥርዓትና ፍሬዎች" (A Critical Analysis: The Roots and Fruits of Faith Formula Theology) በሚል ርእስ በኖቬምበር 1980 ጥናታዊ ጽሑፍ አቀረቡ። በዚሁ ለበርካታ ምሁራንና ተማሪዎች ባቀረቡት ጥናታዊ ጽሑፍ፣ ፋራህ ይህንኑ የእምነት ትምህርት "ካሪዝማቲካዊ ሰብአዊነት"፣ "አዲሱ ኖስቲሲዝም"፣ ብሉም "ኑፋቂ" እያሉ በመጥራት ደጋፊዎቹን አበገኑ። ይህም ጥናታዊ ጽሑፍ በብዙ ጋዜጦችና መጽሔቶች ታትሞ ወጣ። በወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ከፍተኛ ተወዳጅነት ያለው "ክርስቲያኒቲ ቱዴይ" ጽሑፉን እንደሚከተለው ዘግቦት ነበር።

"የፋራህ ጥናታዊ ወረቀት በእምነት-ቀመር አስተምህሮ ላይ ጦርነት አወጀ። የነ ሐገን-ኮፕላንድ-ፕራይስን ትምህርት ለሚቃወሙ ሁሉ የፋራህ ጽሑፍ እንደ መመሪያ ሆኖ እንደሚያገለግል አይጠረጠርም።"⁷

ቀደም ሲል በዓለም-አቀፍ ደረጃ የአሴምብሊስ እፍ ጎድ ወንጌላዊ ሆነው ያገለግሉ የነበሩት ጂሚ ስምገርት፣ በዲሴምበር 1980 "ሚዛናዊ የእምነት ሕይወት" በሚል ርእስ ተከታታይ ጽሑፎች ማሳተም መጀመራቸው ፋራህ ያቀጣጠሉትን አሳት አባባሰው። ሚስተር ጂሚ በመጀመሪያው ጽሑፋቸው "እኔም ብሆን የእምነት እንቅስቃሴን አንዳንድ ለህተቶች በመስበኬ አጥፍቻለሁ" ካሉ በኋላ፣ እግዚአብሔር አሁን ሌላ አቅጣጫ እንዳሳያቸው ገልጸዋል።⁸

በሁለተኛው ጽሑፋቸው፣ ሚስተር ጂሚ የሚከተለውን አሳብ አስቀምጠዋል።

"ቤተ ክርስቲያን ወይም የቤተ ክርስቲያን አካል አንድን ነገር ከጠቅላላው የእግዚአብሔር ትምህርት የተለየ ሆኖ ሲያገኙት፣ ትምህርቱ በራሱ እውነት ሊሆን ቢችልም እንኳ የኑፋቂ አደጋ እንዳለበት እሙን ነው፤ ሰዎች ለኑፋቂ የሚሰጡት ፍት የተለያየ ቢሆንም፣ ብዙዎቹ ኑፋቂ የክርስትናን እምነት በእጅጉ መበክል እንደሆነ ያምናሉ። እንደ እውነቱ ከሆነ ግን፣ ኑፋቂ አንድን መሠረታዊ እውነታ ነጥሎ በመውሰድ በመጠኑ ማጣመም ነው። የዚህ ዓይነት ኑፋቂ የተለመደ ቢሆን፣ ዛሬ ተወዳጅነት በማግኘት ላይ የሚገኙ የክርስትና ትምህርቶች ወደዚሁ አቅጣጫ እያመሩ ናቸው ብዬ አረፋለሁ።"⁹

ጂሚ በ1982 "ቅጥ ያጣ እምነት - አዲሱ ኖስቲሲዝም?" (Hyper-Faith: A New Gnosticism) የሚል መጽሐፍ አሳተመ። በዚህ መጽሐፋቸውም፣ የእምነትን እንቅስቃሴ "ቅጥ ያጣ እምነት" (ገጽ 2)፣ "የዶክትሪን ለህተት" (ገጽ 4)፣ "የሰይጣን ሥራ" (ገጽ 5)፣ "ሳይንቲዝም" (ገጽ 10)፣ "ሕፃ" (ገጽ 24)፣ "አዲሱ ኖስቲሲዝም" (ገጽ 11፣ 42) ሲሉ ተቃውመዋል። ሚስተር ጂሚ በመጨረሻም፣ የራሳቸውን ለህተት በመናዘዝና "[የእምነት እንቅስቃሴ] ለህተት ሁሉ ወደ ጥፋት እንደሚመራ"¹⁰ በማስጠንቀቅ መጽሐፋቸውን አጠቃለዋል።

ዲ.አር. ምክኮንልም "ሌላ ወንጌል" (A Different Gospel) በሚል ርእስ ባሳተሙት መጽሐፍ ውስጥ የነ ሐገንን እምነት አሳዛኝ ገጽታዎች ይፋ አውጥተዋል። ይህ መጽሐፍ በፔንተኮስታሎችም ሆነ በወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ጥሩ ተቀባይነት ያገኘ ቢሆን፣ ካሪዝማቲኮቹ ግን ማስታወቂያውን በማስፈራቸው እንኳ እንደተጸጸቱ "ሚኒስትሪስ ቱዴይ" የሚባለው መጽሔታቸው ይገልጻል።

"የኪነት ሐገንንና የሌሎችን እውነተኛ የወንጌል አገልጋዮችን አገልግሎት ለማውደም የተዘጋጀ የሚመስለውን መጽሐፍ ማስታወቂያ በማውጣታችን

ተጸጽተናል... በመሆኑም ምንም ዓይነት ቀጣይ ማስታወቂያ የማናወጣለት መሆናችንን እንገልጻለን።¹¹

ይሁንና፣ ይህ የመጽሔት ዝግጅት ከፍሉ ጸጸት በአንባቢያን ዘንድ ተቀባይነት አላገኘም። ለምሳሌ፣ አንድ መጋቢ የሚከተለውን አስተያየት ሰንዝረው ነበር።

"በእናንተ ዘንድ የጋዜጠኛነት ሥነ-ምግባር ባለመኖሩ በጣም አዝኛለሁ። የሥነ-መለኮት ተቋሞችና እንደእናንተ ዓይነት መጽሔቶች እንዲህ ያለ የተከለከይነት አቋም በመውሰዳቸው እንዲህ ዓይነት የሥነ-መለኮት አክራሪ አቅጣጫዎች ወደ ሚዛናዊነት ይመጡ ይሆን? ከዚህ የሚሻለው አቀራረብ የደራሲውን ጥሩ ነጥቦች ተመልክቶ በይፋዊ የክርክር መድረክ እውነቱ እንዲያሸንፍ ማድረጉ ነው።"¹²

ይህንን ከመሳሰሉ የአንባቢያን አስተያየቶች የተነሣ የመጽሔቱ አዘጋጆች፣ "ሌላ ወንጌል" የተባለውንና እጅግ የፈሩትን መጽሐፍ ዋና ዋና ነጥቦች አሳጥረው ለማቅረብና ይፋዊ ውይይት ለማድረግ ተገደዱ። ራሳቸው ምክኮንልም ተጋብዘው የበኩላቸውን አስተያየት ሊሰጡ ችሉ።

ምክኮንል ሃያሊያት መጽሐፉን በተመለከተ፣ "የክረረ ጥቃት" (polemic) እንደሰነዘሩ በመግለጽ ያቀረቡትን አስተያየት በአዎንታ ነበር የተቀበሉት።

"አዎን፣ 'ሌላ ወንጌል' የክረረ ጥቃት ነው። ለዚህም ደግሞ ይቅርታ አይጠይቅም። ሕይወት በአደጋ ላይ ሲሆን፣ እዎንት በመናጋት ላይ ሲገኝ፣ አብያተ ክርስቲያናትም በመከፋፈል ላይ ሲሆኑ፣ [ይህንን ችግር በሚፈጥሩት ላይ] የክረረ ጥቃት መሰንዘሩ ተገቢ ነው። እዚህ ላይ የምንነጋገረው የሥነ-መለኮት ምሁራን ለምእተ-ግመታት ሲከራከሩ በኖሩባቸው ጉዳዮች ላይ አይደለም። የምንነጋገረው ስለ ሰዎች ሕይወት ነው። በእዎንት ሥነ-መለኮት ጦስ አንዲት ነፍስ ብትጠፋ ነገሩ በዋሃ የሚታለፍ አይሆንም። ለአንዲት ነፍስ መጥፋት እንኳ የክረረ ጥቃት ሊሰነዘር ይገባል። ነገር ግን ለእዎንት ሥነ-መለኮት የተሠዋቸው ነፍስ አንዲት ብቻ አይደለችም። በመቶ የሚቆጠሩ ጥሩ ጥሩ ሰዎች ተሠውተዋል።"¹³

በማለት ከላይ የተመለከትነውን የዌስሊ ፓከር፣ ሌሎች መድኃኒት ተነፍገው የሞቱትን በመቶ የሚቆጠሩ ልጆች፣ በእንዲያና ስቴት ሆባርት ፍሪማን ከዚህ እዎንት ጋር በተያያዘ ያስከተለውን ጥፋት ዘርዝረዋል። ምክኮንል በማከልም፡

"ይህ የፖለቲካ፣ የሕዝባዊ ግንኙነቶች ወይም የመንፈሳዊ ትክክለኛነት ጉዳይ ሳይሆን፣ ዶክትሪን ነው - ገዳይ ዶክትሪን - በመቶ የሚቆጠሩትን ሰዎች ሕይወት ያጠፋና በሺህ የሚቆጠሩትን እዎንቶችና አብያተ ክርስቲያናት ያወደመ ዶክትሪን።"¹⁴ ብለዋል።

እኛህ ጸሐፊ የእዎንት ትምህርትን አደገኛነት በተጨማሪ ለማሳየት ካቀረቧቸው ሕያው ምስክሮች መካከል ባለ የዚህ እዎንት ጦስ ሰለባ የሆነባት ሴት የጻፈችው ደብዳቤ ይገኛበታል።

"ውድ ምክክንል፡

"ሌላ ወንጌል' የሚለውን መጽሐፍ የመጀመሪያ ክፍል ጨርሼ መነሣቴ ነው። ይህንን ደብዳቤ የምጽፈው በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ላካተትኸው የጥናት ውጤት ያለኝን አድናቆት ለመግለጽ ያህል ነው። እንዲሁም ደግሞ ከራሴ ታሪክ በመጠኑ ለማወቅ ትፈልግ ይሆናል የሚል አሳብ አለኝ...

"ከአሥራ አንድ ዓመታት በፊት የራግ ምናቃን ከሚያንቀሳቅሷት ቤተ ክርስቲያን ራሴን አግልያለሁ። በቤተ ክርስቲያንነት ለሰባት ዓመታት በአባልነት ቆይቼ ነበር። በ1981 እዚያ መሄድ ጀመርሁና በ1983 ባል አገባሁ። በዚያን ጊዜ ለአሥራ አራት ዓመታት ዳግም ተወልዶ ይመላለስ ከነበረ ክርስቲያን ጋር ነበር ጋብቻችንን የፈጸምነው፤ እኔ ግን ካመንሁ ገና አራት ዓመቱ ነበር። ባለቤቴ ከዚህ በፊት የሐገንን መጻሕፍት ያነበበ ቢሆንም እስከ ጋብቻችን ፅላት በእምነት እንቅስቃሴ ስብሰባ ላይ ተገኝቶ አያውቅም ነበር።

"በመስከረም ወር አንድ የሁለት ዓመት ወንድ ልጅ አስታቅፎኝና የሦስት ወራት ነፍሰጡር ሳለሁ ለዘላለሙ ተለየኝ። አየሁ፤ ለአያሌ ዓመታት የትርፍ አንጀት በሽታ ነበረበት። ሐኪሞቹ ለካንሰር በሽታ እንዳይጋለጥ በ30 ዓመቱ ትርፍ አንጀቱ እንዲወጣለት ይነግሩት ነበር። (ገና በሽታ ሲጀማምረው በውትድርና ተግባር ላይ ሳለ ሐኪም ቤት ሂዶ ነበር።)

"በጋብቻችን ወቅት፤ ከሚለማው የእምነት ትምህርት ሳቢያ እንደ ተፈወሰና የሕመም ምልክቶቹ የውሸት እንደሆኑ ይነግረኝ ነበር። ይሁንና፤ በ30 ዓመት ዕድሜው በጉበት ካንሰር ሞተ...

"አሁን አሁን ሐኪሞች የውሸት ዘገባ የሚሰጡን ጠላቶች ሳይሆኑ እውነተኛ ወዳጆቻችን እንደሆኑ ተረድቻለሁ። አሁን እንግዲህ ተስፋዬ በሮሜ 8:28 ላይ በመጽናት እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር ለበጎነት እንደሚለውጥ መጠባበቅ ብቻ ነው።

"በነዚያ ዓመታት ኢየሱስን የምንከተል መስሎኝ ነበር። አሁን ግን እዚያ የቀሩትን ጓደኞቼን በማሰብ አለቅሳለሁ... አሁን ሰይጣን ቤተ ክርስቲያናቸውን እየከፋፈለ ነው። ነገሩ ሁሉ በጣም ያሳዝናል።"¹⁵

የሚያሳዝነው ግን አንዳንድ ሰዎች በእንዲህ ዓይነት አደገኛ ዶክትሪን ላይ የሚሰነዘረውን አሳብ ጆሮ አውሶ እንደማይመጥና "እውነት ይሆንን?" (የሐዋሥ፡ 17:10) ብለው እንደማረጋገጥ ቀና የሆነውን ምክር በደፈናው "የመንፈስ ቅዱስ ተቃዋሚ" ብለው መደምደማቸው ነው። ለመሆኑ መንፈስ ቅዱስን የሚቃወም ሰው "መንፈስ ቅዱስ መሥራት አቁጧል!" በሚል አጭር ዓረፍተ ነገር መገላገል ሲችል፤ ለምን ይሆን የእምነት ሥነ-መለኮትን ኑፋቂያዊ ገጽታዎች ሲፈትሽ የሚደክመው?

በርግጥ ግለሰቡ ከቤተ ክርስቲያን ደመወዝ የሚያገኝ ከሆነና የሚሰነዘረው አሳብ ከሥራ የሚያፈናቅለው ከመሰለው በእጅ አዙር ሊናገር ይችላል።

ብዙዎቹ ግን እውነት ነው ብለው ያመነበትን ግንዛቤ ለማስፋፋት ወይም ውሸት ነው ብለው የኮነነትን አሳብ ለማውገዝና ከላይ እንደተመለከተው የብዙዎችን ሕይወት ከአደጋ ለመታደግ ሲሉ ይጽፋሉ።



ኢየሱስ በሲኦል ዳግም ተወልዱልን?

(Identification)

"በ1ኛ ጢሞቴዎስ 3:16 እግዚአብሔር በሥጋ እንደ ተገለጠና በመንፈስ እንደ ጸደቀ ይናገራል። አንድ ነገር መጀመሪያ ርኩስ ካልሆነ በቀር በመንፈሱ ጻድቅ እንደማይሆን ግልጽ ነው። የእግዚአብሔር ጸድቅ ኃጢአት ተደርጎ ነበር። [ኢየሱስ] በመንፈሱ የሰይጣንን የኃጢአት ባህርይ ተቀብሎ በሞተ ጊዜ፤ 'አምላኪ፥ አምላኪ፥ ለምን ተወክኝ?' ቢል ጮኸ።

"በመስቀል ላይ የተፈጸመውን ነገር አታውቁም። ሙሴ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተቀብሎ በግን ሳይሆን እባብን በዓላማ ላይ የሰቀለው ለምን ይመስላችኋል? ይኼ ነገር ያሳስበኝ ነበር። 'ካልጠፋ ነገር የሰይጣን ምልክት የሆነውን እባብ ለምን ከዓላማው ላይ ሰቀለህ? ለምን በግ አልሰቀልህም?' ብዬ ሰጠይቅ ጌታ እንዲህ ቢል መለሰልኝ። 'ምክንያቱም በመስቀሉ ላይ የተሰቀለው የሰይጣን ምልክት ስለሆነ ነው። በገዛ መንፈሴ መንፈሳዊ ሞት በመቀበሌ ዕዳው ተከፈለ።'

"እንግዲህ ልብ ልትሉ የሚገባችሁ ኢየሱስ እንደሞተ ነው፤ ኃጢአትን እንዳደረገ ግኝ ሰው ወደ ጥልቁ ወርዷል። ግን እዚያ ስላልቀረ እግዚአብሔርን አመስግኑ። እዚያ በሲኦል ዳግም ተወልዶ ተነሣ። "(ኪነት ኮፕላንድ "What Happened from the Cross to the Throne?" በተባለው መጽሐፋቸው ውስጥ)።

የእምነት እንቅስቃሴ አራማጆቹ ኑፋቂያዊ የአንድነት (Identification) ዶክትሪን የስርዮቱን ሥጋዊ ባህርይ በመካድ፤ ክርስቶስ ወደ አጋንንታዊ አምሳል ተለውጦ በሲኦል "ዳግም - እንደተወለደ" ያስተምራል፤ አማኞችም ወደ ሥጋ ለባሽ አምላክነት ወይም ትስእብት (Incarnation) ሊለወጡ እንደሚችሉ ይገልጻል። ይህም የኪነት ሐገንና የኪነቱን አንዱ ትምህርት ነው።

ምክኮነል እንደዘገቡት፤ 'አንድነት' (identification) የእምነት ሥነ-መለኮት ትምህርት መሠረት በመሆኑ፤ እጅግ አስፈላጊያቸው ነው። ለዚህም ነው ኪነት ኮፕላንድ ይህንኑ ትምህርት አጥብቆ ስለተቃወመው ሰው ሲናገሩ፤ "ያ ሰው ዛሬ ሙት ነው፤ ይህንን የምላችሁ እናንተን ለማስጠንቀቅ ነው። ሰዎች ይህንን ትምህርት አስተምረዋል ብላችሁ አትተቹ። ካልገባችሁ አፋችሁን ዘግታችሁ ጸልዩ" ያሉት።

ምክኮነል የኪንየንን መጽሐፍ ጠቅሰው እንዳሰፈሩት፤ ስርየት ለክርስቶስ ደቀ መዛሙርት ያልታወቀ እውነት ነበር፤ ደቀመዛሙርቱ "የመንፈሳዊ ሞቱንም" ሆነ በሲኦል ያሳለፈውን የሦስት ቀናት ሥቃይ ምሥጢር አያውቁም።

ኪንየን ሰው "በእግዚአብሔር የኑባሬ ምድብ" ውስጥ እንደሚገኝ፤ መላእክት፤ ሰውና እግዚአብሔር መንፈስ እንደመሆናቸው፤ አንድ ዓይነት ባሕርይ እንዳላቸው ተናግረዋል። ኪነት ሐገን፤ "ሰው ሥጋዊ ኑባሬ አይደለም - መንፈስ እንጂ" እስከ ማለት ይደርሳሉ። በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው ልዩነት የዓይነት ሳይሆን የደረጃ ብቻ ነው። በእምነት እንቅስቃሴ አራማጆች ዘንድ የሚታወቀው የሥነ-ሰብእ (Anthropology) ድንጋጌ፤ "ሰው ነፍሱን ይዞ በሥጋ ውስጥ የሚኖር መንፈስ ነው" የሚል ነው። ኪንየን፤ "የሰው መንፈስ ትክክለኛ ሰው ነው" ብለዋል። ሐገንም አክለው፤ "እኛ በሥጋ ውስጥ ብንኖርም መንፈስ ነን" ብለዋል። በተጨማሪም፤ "እናንተ 'እኔ' ብላችሁ የምትጠሩት ሥጋችሁን ከሆነ ያ ትክክል አይደለም። ነገር ግን 'እኔ' የምትሉት የውስጥ ሰውነታችሁን ከሆነ ያ ትክክል ነው" ሲሉ አስረድተዋል።²

ይህንኑ ዶክትሪን ተቀብሎ የሚንቀሳቀሰውና እዚሁ አዲስ አበባችን የሚገኘው ሬማ የእምነት አገልግሎት፤ "ሰው መንፈስ እንደሆነ ነፍስ እንዳለው በሥጋ ውስጥ እንደሚኖር እናምናለን" ሲል በእምነት መግለጫው ተራ ቁጥር "ከ" ሥር አውጇል።

ዳግማዊው ኪነት ሐገን በመባል የሚታወቁት የኪነት ሐገን ልጅ፤ ጃኑዌሪ 1996 በየወሩ በሚታተመው የ"ወርድ አፍ ፌይዝ" መጽሔት ውስጥ፤ "ለክርስቲያን አንድ የስኬታማነት ቁልፉ በክርስቶስ አንተ ማን እንደሆንህ መገንዘብ ነው" ካሉ በኋላ አሳሳቸውን በምሳሌ ሲያብራሩ፤ "ለምሳሌ፤ አንተ መንፈስ እንደሆንህ፤ ነፍስ እንዳለህና በሥጋ ውስጥ እንደምትኖር መገንዘብ አለብህ"³ ብለዋል።

እንደሚታወቀው፤ ሜታፊዚካል ኑፋቂዎች ሁሉ እግዚአብሔር በሁሉም ነገር ውስጥ ስላለ ሁሉም ነገር በተለይም ሰው አምላክ ነው የሚል የፓንቴይስቲክ (pantheistic) አሳብ አላቸው። (ኒው ኤጅም በዚህ ላይ ተመሳሳይ ግንዛቤ እንዳለው ልብ ማለቱ ተገቢ ይሆናል - ዕፅዋቶችን፤ ቀንድ-አውጣዎችን፤ መጻሕፍትን፤ ሰዎችንና የመሳሰሉትን ጨምሮ ነገሮች ሁሉ አንዱን አምላካዊ ባህርይ እንደሚጋሩ የሚሰብክ። የእምነት እንቅስቃሴ ከኒው ኤጅ ጋር ስላለው ቁርኝት የምናበራራበትን ምዕራፍ ይመልከቱ።)

ሜሪ ቤክር ኤዲ በበኩላቸው፤ "መንፈስ ትክክለኛና ዘላለማዊ ነው፤ ቁስ አካል ግን ትክክለኛ ያልሆነ ጊዜያዊ ነገር ነው። ስለሆነም፤ ሰው መንፈሳዊ እንጂ ቁሳዊ አይደለም" ሲሉ ጽፈዋል። ይህ ግን ለዘመናት የቆየ የኖስቲሲዝም ጽንሰ-አሳብ እንጂ፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው እውነት አይደለም።

ሰው በኃጢአት በወደቀ ጊዜ ከመለኮትነት

ወደ ኢጋንንትነት እንደተቀየረ

በውድቀቱ ምክንያት ሰው ፍጥረትን እንዲገዛ የተሰጠውን ሥልጣን ለሰይጣን አስተላልፎአል። እናም አዳም እግዚአብሔር ለእርሱ የሰጠውን ለሰይጣን በማስተላለፍ እግዚአብሔርን ክዷል። ይህም በእምነት ሥነ-መለኮት "ከፍተኛ ክህደት" (High Treason) በመባል ይታወቃል። ስለሆነም፣ ሰይጣን በሰው ዓመፅ ብቻ ሳይሆን፣ አምላክ በመሆኑ ባለው "ሕጋዊ መብት" ፍጥረትን ይገዛል። እግዚአብሔርም ዓለምን መልሶ ከእጁ ለማስገባት፣ ለሰይጣን ቢዛ ይከፍላል።

መንፈሳዊ ሞትና የኢየሱስ ዳግም ልደት

ኬንየን እንደሚሉት፣ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሁለት ሞት ሞቷል - የመጀመሪያው መንፈሳዊ፣ ቀጣዩ ሥጋዊ። የክርስቶስ መንፈሳዊ ሞት ያስፈለገው ሕመምም ሆነ ኃጢአት በመነሾነት መንፈሳዊ እንጂ ሥጋዊ ባለመሆናቸው ነው። እንደ ኬንየን፣ "ኃጢአትና በሽታ ከአንድ ምንጭ የሚቀዱ ሲሆኑ፣ ደራሲያቸውም ሰይጣን ነበር።"⁴ ኬንየን በመቀጠልም፡

"ክርስቶስ በዚህነቱ ያስገኘው ሁሉ ከመንፈሱ የመጣ ነው። ኃጢአት የተደረገው መንፈሱ ነበር። በሰው ልጅ ምትክ የፍርድን ሥቃይ የተቀበለው በመንፈሱ ነበር። ጻድቅ ተብሎ የታወጀው መንፈሱ ነበር... ለሰው ልጅ ደገንነትን ያስገኘውም የመንፈሱ ትንሣኤ ነበር። ሰው በስሜት ሕዋሳት እውቀት (Sense Knowledge) ስለታሰረ የተመለከተው የክርስቶስን ሥጋዊ ሥቃይና ሥጋዊ ትንሣኤ ብቻ ነው። ጉዳዩ ግን ከዚያ እጅግ የላቀ ነው"⁵ ብለዋል።

በእኚህ ግለሰብ መገለጥ መሠረት፣ የክርስቶስ ሥጋዊ መከራና ሞት ምንም ዋጋ የለውም። እውነተኛቹ የማዳን ተግባራት መንፈሳዊ ሞትና መንፈሳዊ ትንሣኤው ናቸው። ከራሳቸው እንስማ።

"የኃጢአትን ዋጋ የከፈለው [ሥጋዊ] ሞቱ ከሆነ፣ እንግዲያው ማንም ሰው ስለ ራሱ ሊሞት ይችላል ነበር። ኃጢአት ያለው በመንፈሳዊው ስፍራ ነው። ሥጋዊ ሞቱ ለመንፈሳዊ ፍጻሜ መሣሪያ ብቻ ነበር።"⁶

ከዊነርስ ቻፕሉ ፓስተር ግርማ አሰፋ ጋር በተነጋገርሁ ጊዜ ይህንኑ አሳብ በመዋስ፣ «በሥጋ መሞት የኃጢአትን ይቅርታ ሊያስገኝ ከቻለ ማንም ሰው ይህንኑ ተግባር ሊያከናውን ይችላል ነበር» ሲሉ ገልጸውልኛል። ከወደ የይሆዋ ምስክሮች መንደር እንደመጡ የሚነገርላቸው ፍሬድሪክ ፕራይስም እንዲህ ሲሉ ይግለጽታሉ።

"ለኃጢአታችን የተበየነው ቅጣት በመስቀል ላይ መሞት ይመስላችኋል? ይኼ ማ ቢሆን ኖሮ፣ ሁለቱ ሌቦች የኃጢአታችሁን ዋጋ በከፈሉላችሁ ነበር። የለም!

ቅጣቱ ወደ ራሱ ሲታል በመዝለቅ ከእግዚአብሔር ተለይቶ መኖር ነበር... ሰይጣንና የሲኦል አጋንንት ሁሉ በኢየሱስ ላይ መረብ አኑረው ዕጻቸንን እንዲከፍል እስከ ሲኦል ሚፍ ድረስ ትተቱት።⁷

ኬነት ኮፕላንድ እንደሚሉት፤ ስርየትን ያስገኘው የክርስቶስ ደም ሳይሆን፤ ወደ ሲኦል መውረዱ ነው።

"... ደም በፈሰሰ ጊዜ ስርየት አላስገኘም ነበር... ኢየሱስ ያንተንና የእኔን መብቶች በእግዚአብሔር ዘንድ ለመመለስ፤ ሦስት አስጨናቂ ቀናትና ሌሊቶች በዚህች ምድር እምብርት ውስጥ አሳልፎአል።"⁸

ኬነት ሐገንም፤ "«መንፈሳዊ ሞት ከእግዚአብሔር ከመለየት የላቀ ነው... ይህም የሰይጣንን ባህርይ መውረስ ማለት ነው።"⁹ ሲሉ አስረድተዋል።

በሜታፊዚካል መናፍቅነታቸው የሚታወቁት ሜሪ ቤከር ኤዲም ተመሳሳይ አቋም አላቸው።

"ቁሳዊው የክርስቶስ ደም በተረገመው እንጂት ላይ በተረፈ ጊዜ፤ በደም ሥርቹ ውስጥ ይፈስ ከነበረበት ጊዜ የበለጠ ከኃጢአት የማንጸት ብቃት አልነበረውም።"¹⁰

ይህ መቼም ወንጌላችን ከሚናገረው እጅጉን የፊቀ መሆኑ በግልጽ የሚታይ ነው። "...ስለ ብዙዎች ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ የአዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው" (ማቴዎስ 26:28)። "የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻፍል" (1ኛ ዮሐንስ 1:7) ... የወንጌሉ አስኳል የሆነው የክርስቶስ ደም "ሥጋዊ" ተብሎ ከተንቋሸሽ ምን ወንጌል ተረፈን!

ከዚህም ሌላ፤ ኬንየን ኢየሱስ መንፈሳዊ ሞት በሞተ ጊዜ በባህርዩ ውስጥ ውስጣዊ ለውጥ እንደተካሄደ አስተምረዋል - የሰው ኃጢአትና መንፈሳዊ ሞት ወደ እርሱ ሲዞር፤ ኢየሱስ "አዲስ ሰይጣናዊ ፍጥረት" ሆነ። ከዚህም የተነሣ፤ "ኢየሱስ ኃጢአት ሆነ። መንፈሱም ከእግዚአብሔር ተለየች።"¹¹ በእምነት ሥነ-መለኮት፤ ኢየሱስ የኃጢአት ምትክ አይደለም - ወደ አጋንንት ተቀየረ እንጂ።¹²

ኢየሱስ የሰውን ቅጣት ተቀብሎ ከተሠቃየና የሰውን ሕጋዊ ግዴታ ሁሉ ለሰይጣን ካሟላ በኋላ፤ እግዚአብሔር የፍትሕን መከወን አወጀ። ኢየሱስ መንፈሳዊ ሞት ስለሞተና ወደ ሰይጣናዊ ፍጥረትነት ስለተቀየረ፤ "ኢየሱስ ከሞት ከመነሣቱ በፊት ጸግም ተወልዶ ነበር።"¹³ ለኬንየን፤ አንድነት ክርስቶስ በወደቀ አጋንንታዊ ደረጃችን ከእኛ ጋር ሙሉ ለሙሉ መተባበሩንና እኛም "በምትካዊ መሥዋዕት" ከእርሱ ጋር ሙሉ ለሙሉ መተባበራችንን ያመለክታል።¹⁴

በዚህ ትምህርት መሠረት፤ ከሰው ልጅ የሚፈለገው እንግዲህ "ዴፊኬሽን" (Deification) ማለትም ወደ አምላክነት መለወጡ ነው። ኬንየን

እንደሚሉት፡ ከመለኮታዊ ባህርይ ጋር የተፈጠረው ሰው ኃጢአት በመሥራቱ በሰይጣን ባህርይ ተዋልቷል፤ ይሁንና፡ በአዲስ ልደት አማካኝነት መለኮታዊ ባህርይ አግኝቷል። "ዳግም መወለድ ማለት በመንፈስ የእግዚአብሔርን ባህርይና ሕይወት መቀበል ማለት ነው"¹⁵ ብለዋል ኪንየን።

ኪንየን ዴፊኬሽን የሚታፈዝካል ኑፋቂዎች ትምህርት እንደነበር ማወቃቸውን ይከተር ምክክንል ከሚከተለው ጽሑፋቸው ውስጥ መዝዘው በማውጣት አጋልጠዋል።

"ክርስቲያን ሳይንስ፡ ቴዎሶፊ፡ አዲሱ አሳብና አዲሱ ዩኒቨርሲቲዝም አውቀውም ሆነ ሳያውቁ ስለ ሰው ልጅ ተወገዎ ያስተምራሉ፤ ይህም ማለት ሁሉም ሰው በውስጡ አምላክ አለው ብለው ይናገራሉ። አንድ ሰው በውስጡ አምላክ ካለው ማለት እጥረት እርሱና አምላክ ተጣምረዋል - ከተጣመሩም ሥጋ-ለባሽ አግልክት ሆነዋል"¹⁶

ይህ ጽሑፍ ከድሮዎቹ የኪንየን በራሪ ወረቀቶች የተገኘ ሲሆን፡ ኪንየን የሰውን ሥጋ-ለባሽ አምላክነት እንደሚቃወሙ ያሳያል። የሚያሳዝነው በመጨረሻው እርሳቸውም ይህንኑ የተቃወሙትን ትምህርት ተቀብለው ማስተጋባታቸው ነው።

ዛሬ ኪነት ሐገን የሰውን ሥጋ-ለባሽ አምላክነት በግልጽ ያስተምራሉ። ሐገን እንደሚሉት፡ "በአዲስ ልደት ውስጥ ትክክለኛ ተወገዎ አለ!"¹⁷ በዚህ አዲስ ልደት፡ እግዚአብሔር "ዓይነተኛ ባህርዩን፡ እርሱነቱንና ኑባሬውን ለእኛው ሰብአዊ መንፈስ"¹⁸ ያስተላልፋል። ስለዚህም፡ "ማንም ዳግም የተወለደ ሰው ሥጋ ለባሽ አምላክ ነው። እንዲሁም አማኝ ሁሉ የናዝሬቱ ኢየሱስን ያህል ሥጋ ለባሽ አምላክ ነው።"¹⁹

የሚከተሉትም የኪነት ሐገን አባባሎች ናቸው።

"እኛ እንዲህ ነን፤ እኛ ክርስቶስ ነን!"²⁰ "እንዲያውም፡ በመልእክቶች ውስጥ ቤተክርስቲያን ክርስቶስ እንደሆነች ተገልጾአል። ቤተ ክርስቲያን ግን ክርስቶስ መሆናችንን ገና አላወቀችም። ይህንን ስናውቅ፡ የተመደበልንን ሥራ መሥራት እንጅምራለን!"²¹

"ክርስቶስ ራስ ነው - እኛ አካል ነን - የክርስቶስ አካል ክርስቶስ ነው!"²²

ሚካኤል ብሩኖ "ክርስቲያኒቲ ኢን ክራይሲስ" የተባለውን መጽሐፍ በመቃወም "ክርስቲያኒቲ ኢን ፓወር" ሲሉ ባሳተሙት መጽሐፋቸው፡ "እዳም የተፈጠረው እንደ ሌላ ኑባሬ አይደለም። የተፈጠረው ከመንፈስ ጋር ነው። ይህም መንፈስ ከእግዚአብሔር የተለየ አይደለም"²³ ብለዋል።

አንድ ለጎትመት ያልበቃ ጽሑፍ እንደገለጸው ኪነት ኮፕላንድ የሚከተለውን ተናግረዋል።

"እግዚአብሔር አዳምን የፈጠረበት ምክንያት ራሱን ለማግዛት ስለፈለገ ነው። በውስጣችሁ የሚኖር አምላክ የለም። ራሳችሁ አምላክ ናችሁ።"¹²⁴

ጆን አቫንዚኒ ከሞሪስ ሴሩሎ ጋር በመተባበር ባላተሙት "The Endtime Manifestation of the Sons of God" በተሰኘው መጽሐፍ ውስጥ የሚከተለው አሳብ ሰፍሮአል።

"እግዚአብሔር በምድር ላይ ራሱን እያግዛ ነው።"¹²⁵

በ"ሕይወት" ጋዜጣ ቅጽ 2፣ ቁ. 17 "ታላቅ መንፈሳዊ ወታደር" ተብለው በፈውስ አገልጋይነታቸው የተሞገሱት ሞሪስ ሴሩሎም ከመድረክ ላይ ቆመው፣ "እዚህ የምታዩት ሞሪስን ሳይሆን እግዚአብሔርን ነው" ሲሉ የሰዎችን አምላክነት እንደሚከተለው አጥልተው አስተጋብተዋል።

"ከመጀመሪያው የእግዚአብሔር አጠቃላይ ዓላማ ራሱን ለማግዛት እንደነበረ ታውቃላችሁ?... እስቲ ተናገሩት፣ የእግዚአብሔር ልጆች በሉ ተናገሩት... እዚህ ሰቆም የምታዩት ሞሪስ ሴሩሎን አይደለም፤ እግዚአብሔርን ነው የምታዩት..."¹²⁶

ትራይን እንደሚሉት፣ "እዚህ መለኮታዊ ብርሃን ራሳችንን ከፍት ባደረግን መጠን ከተራ ሰውነት ወደ አምላካዊ ሰውነት እንለወጣለን።"¹²⁷ ትራይንና ኪንየን እንደሚያስተምሩት፣ ከእግዚአብሔር ጋር አንድነት የፈጠሩ አማኞች አማልክት ናቸው። እንዲሁም፣ አማኞች ሁሉ ክርስቶስ በሲኦል ዳግም ከመወለዱ ጋር ከተባበሩ ቤተ ክርስቲያን ከማንኛውም ዓይነት በሽታ፣ ሥቃይ፣ ሁኔታና ጉድለት እንደምትላቀቅ ኪንየን አስተምረዋል። እነዚህ ችግሮች የሚመጡት አማኞች ከክርስቶስ ጋር ያላቸውን አንድነት ለመገንዘብ ባለመቻላቸው ብቻ ነው። እንደ ትራይን አገላለጽ፣ መንፈስ መሆኑን ያወቀ አማኝ ከእነዚህ ሁሉ የሥጋ ውስንነቶች ነጻ ነው።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሽ

"ሰው ምንድን ነው?" ብለን ብንጠይቅ መጽሐፍ ቅዱስ የሚሰጣቸው መልሶች አሉት።

"እግዚአብሔርም አለ፡- ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌአችን እንፍጠር። እግዚአብሔርም ሰውን በመልኩ ፈጠረ፤ በእግዚአብሔርም መልክ ፈጠረው፤ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው" (ዘፍ. 1:26-27)።

የእግዚአብሔር መልክ-ምሳሌ

"እርስ በርሳችሁ ውሸት እትነጋገሩ፤ እሮጌውን ሰው ከሥራው ጋር ገፋችሁታልና፤ የፈጠረውን ምሳሌ እንዲመስል የሚታደሰውን አዲሱን ሰው ለብሳችሁታል..." (ቆላ. 3:9-10)።

"እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን አዲሱን ሰው ልበሱ..." (ኤፌ. 4:24)።

"ወዳጆች ሆይ፤ አሁን የእግዚአብሔር ልጆች ነን፤ ምንም እንደምንሆን ገና አልተገለጠም። ዳሩ ግን ቢገለጥ እርሱ እንዳለ እናየዋለንና እርሱን እንድንመለከል እናውቃለን። በእርሱም ይህንን ተስፋ የሚያደርግ ሁሉ እርሱን ይጽራል እንደሆነ ራሱን ያነጻል" (1ኛ ዮሐ. 3:2-3)።

ከዚህኛው የዮሐንስ መልእክት ምንባብ እንደምንመለከተው፤ በእግዚአብሔር መልክ መፈጠራችንና እርሱን መምሰላችን የንጽሕና ወይም የቅድስና ጉዳይ ነው። ሌሎችን የእግዚአብሔር አምሳሌ አንድምታዎች ጥቂት ገጽቶች አልፈን የምንመለከት ሲሆን፤ እዚህ ላይ፤ "ሰብአዊ ማንነታችን እንዴት ይገለጻል?" ለሚለው ጥያቄ በቤተ ክርስቲያን ታሪክ የተሰጡትን የተለያዩ ምላሾች ማሰብ ተገቢ ይሆናል።

1. ሦስትነት (Trichotomism - ትራይኮቶሚዝም)

ዶ/ር ኤሪክሰን በመጽሐፋቸው ውስጥ እንደጠቀሱት፤ ይህ የአጥባቂ ወንጌል አማኞች አመለካከት ነው። በዚህ አመለካከት መሠረት፤ ሰው ከሦስት ጥንተ ነገሮች ማለትም ከሥጋ፣ ከነፍስና ከመንፈስ እንደተሠራ ይታመናል። ነፍስ የአመክኒዮ፣ የስሜት፣ የማኅበራዊ መስተጋብርና የመሳሰለው ሁሉ መሠረት የሆነች ሥነ-ልቦናዊ አካል ናት። ሰውና እንስሳት ከዕፅዋት የሚለዩት ነፍስ ስላላቸው ነው። መንፈስ ደግሞ ሰውን ከእንስሳት ይለየዋል። ይህ ሰው መንፈሳዊ ጉዳዮችን የሚያስተናግድበት አካል ነው። ባህርይ ከነፍስ ላይ፤ መንፈሳዊነት ደግሞ ከመንፈስ ላይ ይመሠረታል።²⁸

የግሪክ ፈላስፎች ሥጋ የሰው ልጅ ቁሳዊ ገጽታ፣ ነፍስ ደግሞ ቁሳዊነት እንደሌላትና መንፈስ ሁለቱንም ወደ አንድነት እንደሚያመጣቸው ገልጸዋል። የአሌክሳንደሪያ የእምነት አባቶች ትራይኮሚስቶች እንደነበሩ ኤሪክሰን 1ኛ ተሰሎንቄ 5:23ን በመጥቀስ አስረድተዋል።²⁹

2. ሁለትነት (Diachotomism - ዲያኮቶሚዝም)

ይህ አብዛኛው ክርስቲያን ማኅበረሰብ የሚከተለው አመለካከት ነው። በዚህ አመለካከት፤ ሰው ሥጋና ነፍስ አለው። ሥጋዊ አካል የሚሞትና ወደ አፈር የሚመለስ ሲሆን፤ ነፍሱ ግን ሕያው ናት። ሰው ከሌሎች ፍጥረታት የሚለየውም ነፍስ ያለው በመሆኑ ነው።³⁰

ዲያኮቶሚስቶች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ነፍስና መንፈስ አንድ ዓይነት አንድምታ እንዳላቸው ይገልጻሉ። ዶ/ር ኤሪክሰን ይህንኑ አመለካከት በግልጽ ለማሳየት የሚከተሉትን ጥቅሶች ተጠቅመዋል። በሉቃስ 1:46-47፤ "ነፍሴ ጌታን ታከብረዋለች" የሚለው፤ "መንፈሴም በአምላኬ በመድኃኒቱ ሐሜት ታደርጋለች" ከሚለው ጋር ተመሳሳይ እንደሆነ ይናገራሉ።³¹ በማቴዎስ 6:25 ሰው ነፍሱን ሥጋ እንዳለው ተገልጿል፤ በ1ኛ ቆሮንቶስ

5:3፤ 5 ግን ሥጋና መንፈስ እንዳለው ተመልክቷል፤ በዘፍጥረት 35:18፤ 1ኛ ሃንሥት 17:21... ሞት የነፍስ መውጣት እንደሆነ ተጠቅሷል።³² በመዝሙር (31)፤5 እና በሉቃስ 23:46 በአግርኛው መጽሐፍ ቅዱስ ነፍሱን ስለመስጠት የሚናገረው በሌሎች ትርጉሞች መንፈስን ስለመስጠት ይናገራል።

አንዳንድ ጊዜ "ነፍስ" የሚለው ቃል ከሰው ሕይወት ጋር በተዛመደ መልኩ አገልግሏል፤ "ሰው ዓለሙን ሁሉ ቢያተርፍ ነፍሱን ግን ቢያነድል ምን ይጠቅመዋል?" (ማርቆስ 16:26)። ስለ መንፈስ መታወክ (ዮሐ. 13:21) እና ስለ ነፍስ መታወክ [መዝ. (42)፡6] ዮሐ. 12:27) የሚናገሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች አሉ።

ለዘብተኛ የሥነ-መለኮት ምሁራን ሰው ከሥጋ የተለየ መንፈስ ወይም ነፍስ እንደሆነ ያስተምራሉ። ከነዚህ ግለሰቦች አንዱ የሆኑት ዊልያም ኒውተን ክላርክ፤ «የራስ-ንቃትን ግብረገባዊነት የተላበሰው ሰው ሰውነት ሳይሆን ሰውነትን ሊገዛ የሚገባው ነው» ብለዋል።³³

የዚህ አመለካከት አራማጆች፤ ኢየሱስ ክርስቶስ፤ «አባት ሆይ፤ ነፍሴን ተቀበል» ቢል የተናገረውን ዓይነት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል በመጥቀስ የሥጋን አላስፈላጊነት ያስረዳሉ። እንደነርሱ አስተምህሮ፤ ሰው ያለ ሥጋ ሊኖር የሚችል ፍጡር ነው። ይህም ከእምነት እንቅስቃሴ አስተማሪዎች አሳብ ጋር አብሮ የሚጓዝ መሆኑ ሊጤን ይገባል።

3. ነጠላነት (Monism - ሞኒዝም)

ሰው እንደ አንድ አካል እንጂ የአካላት ጥርቅቃሚ መታየት እንደሌለበት ያስተምራል። መጽሐፍ ቅዱስ ሰውን እንደ ሥጋ፤ ነፍስ፤ መንፈስ እንደማይገልጽና እንደ ወጥ አካል የሚያስተምር መሆኑን ያስረዳሉ። በሞኒዝም አመለካከት ሰው ማለት ሥጋዊ አካል ያለው ነው።³⁴

መጽሐፍ ቅዱስ ሰውን ቁሳዊ (ሥጋ ያለው) እና ቁሳዊ ያልሆነ (ነፍሱና መንፈስ) ያለው አካል አድርጎ የሚመለከት መሆኑ ከብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች በግልጽ የሚታይ ነው። ይሁንና፤ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ሰውን ከቁሳዊ አካል ውጭ የሚመለከቱ ይመስላል። ለምሳሌ፤ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሆኖ ለተማጸነው ሰው "ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ" (ሉቃ. 23:43) ብሎታል። ይሁን እንጂ በሰማይ ስለሚኖረው ሁኔታ መጽሐፍ ቅዱስ የሚናገረውን ልብ ማለቱ ተገቢ ነው። ምድራዊ አካል እንዳለ ሁሉ ሰማያዊ አካልም እንዳለ ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 15 ገልጾታል። ይህም ሰው መንፈስ ወይም ነፍስ ብቻ የሚሆንበትን ሁኔታ ያጠበዋል።

የእምነት አስተማሪዎች እንደሚሉት ሰው በአካል ውስጥ የሚኖር መንፈስ ብቻ ሳይሆን፤ በትክክለኛው ማንነቱ ሰው ከመንፈስ፤ ከነፍሱና ከሥጋ የተገነባ ፍጡር ነው (1ኛ ተሰ. 5:23)።

የእምነት አስተማሪዎች፡ "ሰው መንፈስ ነው" ለሚለው "መገለጣቸው" ከሚያቀርቧቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች መካከል የዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 3 እና 4 ይገኙባቸዋል። እነዚህ ሰዎች ጌታ ለኒቆዲሞስ፡ "ከመንፈስ የተወለደ መንፈስ ነው" ሲል ስለ ዳግም ልደት የተናገረውንና እግዚአብሔርን በእውነትና በመንፈስ ልናመልክ እንደሚገባን የተጠቀሰውን በመውሰድ፡ መንፈስ ነን ሲሉ ይናገራሉ።

ለመሆኑ፡ ጌታ ለኒቆዲሞስ ዳግም ልደት ከመንፈስ መወለድ እንደሆነ ሲናገር፡ በቀጥተኛ ፍቅሩ ነበር መልእክቱን ያስተላለፈው? እንግዲያው፡ ጌታ ራሱ ለምን ደቀ መዛሙርቱ እርሱን ባዩ ጊዜ፡ "መንፈስ ይሆን?" ሲሉ ለሰነዘሩት ጥያቄ፡ "አምን፡ እኔ መንፈስ ነኝ፤ እናንተም ዳግም ስትወለዱ ልክ እንጂ እኔው መንፈስ ትሆናላችሁ?" በማለት አልመለሰም? ይልቁንም ጌታ፡ "እኔ ራሴ እንደሆንሁ እጅጅና እግርጅን እዩ፤ በእኔ እንደምታዩት፡ መንፈስ ሥጋና አጥንት የለውምና" (ሉቃስ 24:39) ሲል ነበር የመለሰው።

ጌታ የዳግም ልደት ትምህርትን በገለጸበት ወቅት ኒቆዲሞስ አሳቡን በቀጥታ ወስዶ ከሥጋዊ ልደት ጋር እንዳዛመደው ግልጽ ነው። "ሰው ከሸመገለ በኋላ እንዴት ዳግም ወደ እናቱ ማኅፀን ገብቶ ይወለዳል?" ሲል ነበር የጠየቀው። የእምነት እንቅስቃሴ አራማጆችም እንዲሁ መልእክቱን በማዛባት መንፈስ ነን ብለዋል። ጌታችን ግን ለኒቆዲሞስና ለእኛም ሊያስተላልፍ የፈለገው መልእክት፡ ከሚታየው ቁሳዊ ዓለምና ሕይወት ባሻገር እግዚአብሔር ለልጆቹ ያዘጋጀው መንፈሳዊ ዓለም እንዳለ ነው።

ነገር ግን የዚህ የመንፈሳዊ ዓለም እውነታም ሆነ የእኛ ከመንፈሱ መወለድ፡ ሰብአዊ ማንነታችንን አይሸረውም። ዛሬ ክርስቲያኑም እንደሌላው ሰው ሁሉ፡ ነፍስ፡ ሥጋ፡ መንፈስ አለው። ይበላል፡ ይጠጣል፡ ያገባል፡ ይጋባል፡ ሌላም ሌላም ሰብአዊ ተግባር ያከናውናል። በሚመጣው ዓለም ግን "አያገቡም አይጋቡም፡ እንደ መላእክት ናቸውና" (ሉቃስ 20:35)። በዚህም ጊዜ እንኳ ሰው መንፈስ ብቻ ሳይሆን አካል የሚኖረው መሆኑን ከመጽሐፍ ቅዱስ እንረዳለን።

"ሰማያዊ አካል አለ፤ ምድራዊም አካል አለ" (1ኛ ቆሮንቶስ 15:40)።

ብዙዎች እንደሚሉት፡ ሰው መንፈስ ነው የሚለውን የመጽሐፍ ቅዱስ አሳብ በቀጥታ ወስደን አማልክት ነን የምንል ከሆነ፡ መንፈስ የሆነው እግዚአብሔር የሚያሳያቸውን ልዕለ-ተፈጥሮአዊ ባህርያት ሁሉ ማሳየት ሊጠበቅብን ነው። ይህንን ግን በውስንነት የሚኖረው የሰው ልጅ ሊወጣው እንደማይችል የሰው ልጆች የጋራ ተሞክሮ ያሳያል።

ለመሆኑ፡ ሰው መንፈስ እንደሆነና በሥጋ ውስጥ እንደሚኖር የሚያስረዳው ዶክትሪን አደገኛ የሚሆነው እምነት ላይ ነው? አደገኛነቱ በብዙ መልኩ ቢሆንም፡ ለአንባቢዎቹ ላስገነዝብ የምፈልገው ሁለቱን ብቻ ነው። ይህ አስተሳሰብ ከጥንቱ የናስቲሲዝም ትምህርት የመነጨ ሲሆን፡

እንደሚታወቀው የናስቲሲዝም መምህራን መልካሟ የሰው ነፍስ ክፉ በሆነው ሥጋ ውስጥ ታስራ እንደምትኖር ያስተምሩ ነበር። ስለሆነም፣ ሰዎች ከፈጣሪ ጋር ለመገናኘት ከዚሁ ክፉ ሥጋ መገላገል ወይም ራሳቸውን መግደል እንዳለባቸው ይመክሩ ነበር።

"የሚታፈዘክስ አባት" ይባል የነበረው ፕሌቶ ሳይቀር፣ "ነፍስ ሰውነትን ልትገዛና ልትመራ ይገባል... እውነተኛ ፈላስፋ ራሱን ለመግደል ወደ ጎላ አይልም። ምክንያቱም ከሞት በኋላ ነፍሱ ከሥጋዊ እስራቴች ነጻ እንደምትሆንና ወደ መጀመሪያ ጥንተ-ነገሯ እንደምትመለስ ስለሚያውቅ ነው።¹³⁵ ብሏል።

የዛሬዎቹ የእምነት አስተማሪዎች ደግሞ የሥጋን ወይም የሰውነትን እርባና- በስነት የሚያስፋፉት ለየት ላለ ዓላማ ነው። ይኸውም ሥጋ ምንም ስለማይጠቅምና ዋነኛውም ሰው መንፈስ ስለሆነ፣ የዚህ እምነት ተከታዮች በሥጋቸው ኃጢአትን ቢሠሩ ምንም አይደለም ባዮች ናቸው። ሕዚህም ነው አንዳንድ የእምነት እንቅስቃሴ አባላት "ኢየሱስን የመሰለ አዳኝ ይዞ ለኃጢአት ማለቃቀስ ምን ያስፈልጋል?" የሚሉት። ኳነት ሐገን የሚከተለውን በመጽሐፋቸው ውስጥ አስፍረዋል።

"ክርስቲያን ሆኜም ብዙ ጊዜ ኃጢአትን እሠራለሁ። ነገር ግን የውስጥ ሰውነቴ ኃጢአትን አያደርግም... ስለሆነም የእግዚአብሔር መንፈስ ያለው በመንፈሴ ውስጥ እንጂ በሥጋዬ ውስጥ አይደለም... ¹³⁶

መጽሐፍ ቅዱስ ግን፣ "ወይስ ሥጋችሁ ከእግዚአብሔር የተቀበላችሁት በእናንተ የሚኖረው የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ እንደሆነ አታውቁምን?" ይለናል (1ኛ ቆሮ. 6:19-20)።

ሌላው አደገኛ አዝማሚያው ደግሞ ሰው መንፈስ እንደመሆኑና ችግሩም መንፈሳዊ እንደመሆኑ፣ ክርስቶስ የሰውን ልጅ ችግሮች ለማቃለል በመንፈሱ እንደሞተ ለማስተማር በር ይከፍትላቸዋል። እናም ክርስቶስ ሰውን ለማጻን መንፈሳዊ ሞት ማለት በቢኦል ዳግም ልደት አገኘ የሚባለው ለዚህ ነው። ስለሆነም፣ ሰውነትን የሰው አካል አድርጎ ያለመመልከቱ ዋነኛ አደጋ እነዚህንና ሌሎችንም ብዙ ችግሮች አስከትሎ የሚታይ ነው።

እዚህ ላይ የእምነት ዶክትሪን ወጥ-አልባነት መመልከቱ ቀላል ነው። በአንድ በኩል የሥጋን ከንቱነት ሲያስተምር፣ ዞር ብሎ ደግሞ "ብልጽግና" በተሰኘው ብልሃት ሥጋዊ ሀብት ለማግባበስና ዓላማዊ ቅንጦትን ለመሻማት ይሸቀዳደማል።

እንደዚሁም፣ ሰው በኃጢአት በመውደቁ ስይጣናዊ ባህርይ ወረሰ የሚለው በምንም መልኩ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሊሆን አይችልም። የሰው ባህርይ "በእግዚአብሔር አምላል" የተፈጠረ ቢሆንም፣ ሙሉ ሰብአዊነት ያለው ነው። ለመሆኑ ይህ የእግዚአብሔር አምላል ምንን ያመለክታል?

በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠርነው የፈጣሪያችንን ክብር እንድናንጸባርቅና በምድር ላይ እርሱን ወክለን እንድንሠራ እንጂ አማልክት እንድንሆን አይደለም። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ "የግይታይ አምላክ ምሳሌ" (ቆላ. 1:15)፤ "የክብሩ መንጸባረቅና የባሕርይ ምሳሌ" (ዕብ. 1:3) እንደሆነ ተገልጿል። ይህም ወልድ የአብ የባሕርይ ልጅ መሆኑን በትክክል የምንረዳበት ነው።

እኛ ግን ራሳችንን ወደዚህ ደረጃ እንድናሻቅብ የሚያደፋፍር መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረጃ አናገኝም። በእግዚአብሔር መልክና ምሳሌ መፈጠራችን የእርሱን ፍቅርና ቸርነት በማንጸባረቅ ተግባራዊ አንድምታን ሊያሳይ ይገባል። "እኛ ፍጥረቱ ነንና፤ እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን" (ኤፌ. 2:10)።

ውድቀቱም ቢሆን፤ አምሳላችንን በማበላሸት እንደተሰበረ መስታወት አደረገን እኛ ሰይጣናዊ ባህርይ አላለበስንም - ሙሉ ለሙሉ አምላኩን አላወደመብንም (ዘፍጥ. 9:6፤ ያዕ. 3:9)። እንደ ምክትል፤ "የእግዚአብሔር አምሳል ከሰው ልጅ ሙሉ ለሙሉ ተደምስሶ ወይም በሰይጣን ተይዞ ቢሆን ኖሮ፤ ሰው ከእንስሳት ባልተለየ ነበር። ሰው ሰው መሆኑ ይቀርና ከሥነ-ምግባር ኃላፊነት ወይም ከደኅንነት ምላሽ ይርቅ ነበር።"³⁷

የተበላሸው አምሳልም ቢሆን በክርስቶስ ታድሶ ሰው ዳግም የእግዚአብሔር አምሳልና ክብር ለመሆን በቅቷል (1ኛ ቆሮ. 11:7)። "የፈጠረውንም ምሳሌ እንዲመስል እውቀትን ለማግኘት የሚታደሰውን አዲሱን ሰው ለብላችሁታል" (ቆላ. 3:10)። ለመሆኑ የዚህ አዲስ ሰውነት አንድምታ ምንድን ነው?

"ፊተኛ ኑሮአችሁን እያሰባችሁ እንደሚታልል ምኞት የሚጠፋውን አሮጌውን ሰው አስወግዱ፤ በአእምሮአችሁም መንፈስ ታደሱ፤ ለእውነትም በሚሆኑ ጽድቅና ቅድስና እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን አዲሱን ሰው ልበሱ" (ኤፌ. 4:24)።

ይህ ክርስቲያን በክርስቶስ በኩል ባገኘው ደኅንነት የተፈጠረበትን የእግዚአብሔርን አምሳል ተግባራዊ እንዲያደርግ ያደፋፍረዋል። ይህም እንደ እግዚአብሔር የጽድቅና ቅድስና ባህርያትን በማሳየት ተግባራዊ ይሆናል። በእግዚአብሔር አምሳል መፈጠራችንም እነዚህን የእግዚአብሔርን ባህርያት በምድር ላይ እንድናንጸባርቅ እንጂ፤ ስለ አምላክነትና ስለ ሰይጣንነት እያነሣን እንድንወዛገብ አልተሰጠንም።

ክርስቶስ ለሰይጣን ተሠውቷል?

የክርስቶስ ሞት ለእግዚአብሔር የቀረበ መሥዋዕት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ፤ "ክርስቶስም ደግሞ እንደወደዳችሁ ለእግዚአብሔርም የመጓዛ ሽታ የሚሆንን

መባንና መሥዋዕትን አድርጎ ስለ እናንተ ራሱን እንደ ሰጠ . . ." ሲል ምስክርነቱን ይሰጣል (ኤፌ. 5:2)።

እንደ 1ኛ ቆሮንቶስ 4:4፣ ሰይጣን የዚህ ዓለም አምላክ መሆኑን የሚናገሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባቦች ስላሉ፣ የኪንዩን ስሕተት የሰይጣንን አገዛዝ መግለጻቸው አይደለም - "በሕጋዊ መብት ገዛ" ማለታቸው እንጂ! ሰይጣን አገዛዙን የተቀበለው በማታለል እንጂ በሕጋዊነት አይደለም (ራእይ 12:9-10፤ 2ኛ ቆሮ. 4:4)፤ እግዚአብሔርም ምንም የሰይጣን ዕዳ የለበትም - ቢሃ የሚከፍልበት!

እስኪ ረጋ ብለን ቅዱስ ቃሉ ላይ በመንተራስ እናስብ... እግዚአብሔር አዳምንና ሔዋንን ፈጥሮ ሲያበቃ፣ በምታምር ዓድን ገነት ውስጥ አስቀመጣቸው። ይህ ከአሪት ዘፍጥረት ውስጥ የምናገኘው ታሪክ ነው። በዚህም ጊዜ እርሱን በመታዘዝ እንዲኖሩ ነገራቸው። ካልታዘዙት ግን ምት እንደሚጠብቃቸው አስጠነቅቃቸው። ከተወሰነ ጊዜ በኋላ፣ እነ አዳም የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ጥሰው በመገኘታቸው የተባለው ሞት በትረ መንግሥቱን ዘረጋባቸው፤ ይህም ሞት መንፈሳዊና ሥጋዊ ነዘር። መንፈሳዊ ሞት ከእግዚአብሔር ጋር የነበረው ኅብረት መቋረጡ ሲሆን፣ ሥጋዊው ሞት የነፍሱና የሥጋ መለያየት ነበር።

ከአሪት ዘፍጥረት ታሪክ እንደምናስታውሰው፣ ሰውን ለዚህ ሞት የዳረገው ሰይጣን መሆኑ ግልጽ ነው። ይህንንም ያደረገው እነ ሐገን እንደሚሉት፣ በሕጋዊ መብቱ ተጠቅሞ ሳይሆን በማታለል ነበር - በእባቤቱ አማካኝነት። በዚህም ጊዜ፣ ምንም እንኳ እግዚአብሔር ፈጣሪ እንደመሆኑ ሕጋዊ ባለቤትነት ቢኖረውም፣ የሰው ልጆች በሰይጣን አገዛዝ ሥር ነበሩ። እግዚአብሔር ግን የሰው ልጅ በሰይጣን ተቃሎ የሞትን ጽዋ ሲጠጣ በማየቱ አዘነ። ስለሆነም፣ አንድ ነገር አደረገ።

ይህም አንድ ነገር የእግዚአብሔርን የፍቅርና የጽድቅ ባህርያት አጣምሮ የያዘ ነበር። ምንም እንኳ እግዚአብሔር በፍቅሩ የሰውን ልጆች ከሰይጣን እስራት ለማላቀቅ ቢፈልግም፣ 'ከእርሱ በበላህ ቀን ሞትን ትሞታለህ' (ዘፍጥረት 2:17) ሲል የተናገረው ቃል መፈጸም እንዳለበት ያውቅ ነበር - የራሱን ቃል ራሱ እንዲሸር የጽድቅ ባህርዩ አይፈቅድለትምና። እናም ሰው ዳግም ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት እንዲያደርግና የኃጢአቱ ደመወዝ የሆነው ሞት እንዲነሣ ከተፈለገ፣ አንድ ሰው መሞት ነበረበት። በመሆኑም፣ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሞተ።

ክርስቶስ በመስቀል ላይ የሞተው እግዚአብሔር 'ሞትን ትሞታለህ' ሲል ለአዳም የተናገረውን ለመፈጸምና የእግዚአብሔርን ጽድቅ ለማሟላት እንጂ፣ የእምነት ሰዎች እንደሚሉት ለሰይጣን ለመከፈል አይደለም።

መጽሐፍ ቅዱሳችን፡

"በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትእዛዛት የተጻፈውን የዕዳ ጽሕፈት ደመሰሰው፤ እርሱንም በመስቀል ጠርቶ ከመንገድ እስመገዶታል፤ አለቅነትንና ሥልጣናትን ገፎ፤ ድል በመንግት በእርሱ እያዞራቸው በግልጽ አሳያቸው"

ስለሚል፤ እግዚአብሔር የሰይጣንን ኃይል የሰበረው "ከኃጢአትና ከዋት ሕግ" እኛን ነጻ በማውጣት ነው (ሮሜ 8:2፤ ቆላ. 2:14-15ን አነጻጽር)። ዶ/ር ራይት በዚህ ጥቅስ ላይ ከሰጡት ማብራሪያ፡ "ክርስቶስ በመሢሕነቱ በእኛ ፋንታ በመዋት ይህንኑ የሚቃወመንን የዕዳ ጽሕፈት አሟልቷል" ብለዋል።

እኛም እግዚአብሔር የሰይጣንን አገዛዝ ያፈራረሰው ኢየሱስን በቤዛነት ለሰይጣን በመክፈል ሳይሆን፤ ሰይጣን ሰውን በእግዚአብሔር ፊት ለመከሰስ የሚጠቀምበትን የእግዚአብሔርን ሕግ በማሟላት ነው።

ሚላርድ ኤርከስን እንደተናገሩት፡

"የእግዚአብሔርን ድልና የሰይጣንን ሽንፈት ያረጋገጠው ለሰይጣን የቀረበለት ቤዛ ሳይሆን፤ ይልቁንም ክርስቶስ ከሕግ ርግግን እኛን ነጻ ለማውጣት ስፍራችንን በመውሰዱ ነበር። [ቤዛነቱ ለሰይጣን መሰጠቱ ሳይሆን፤ የእኛን የምስኪንነት ስፍራ በመውሰድ ነጻ ሲያደርገን መቻሉ ነበር!] የኃጢአታችንን ቅጣት በመሸከምና በዚሁም ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ የሕጉን ፍትሐዊ መመዘኛዎች በማሟላት፤ ክርስቶስ ሰይጣን በእኛ ላይ የነበረውን ቁጥጥር ምንም አድርጎታል - ከርግግንና ከሕግ ኩነቱ ሥር ያደረገን ኃይል ስለሆነም የክርስቶስ ሞት ቢዛዊ መሥዋዕት በመሆኑ፤ እግዚአብሔር በክፉ ኃይላት ላይ የተቀዳጀው ድል ነበር።"³⁸

የእምነት እንቅስቃሴ አራማጆች በዚህ የሥነ-መለኮት ውጥረት ውስጥ ራሳቸውን የከተቱት፤ ምናልባትም ዘመናዊውን የቤዛነት ፍች ተከትለው በመሄዳቸው ይሆናል። በዛሬው ዓለም ቢዛ የሚከፈለው ባብዛኛው በአጋኞች ቁጥጥር ሥር ለዋለ ሰው ነው። በምዕራቡ ዓለም ሰዎች ለፖለቲካዊና መዋዕለ-ንዋያዊ ጠቀሜታዎች ሲባል ይታገታሉ። አውሮፕላኖች ይጠለፋሉ። ጠላዎቹ ወይም አጋኞቹም ከመንግሥት ወይም ከተወሰነ ወገን የሚፈልጉትን እስካላገኙ ድረስ በቁጥጥር ሥር ያዋሏቸውን ሰዎች እንደሚፈጁ ያስፈራራሉ።

ይህንኑ ግንዛቤአቸውን ነው እንግዲህ እነ ሐገን መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አስገብተው ለማብራራት የሞከሩት - ምንም እንኳ የመጽሐፍ ቅዱስ ድጋፍ ባያገኙም። እንደነርሱ መረዳት ከሆነ፤ ሰይጣን የሰውን ልጆች ሁሉ ከቁጥጥሩ ሥር አድርጎ ወደ ሲኦል ካልጨመርጓችሁ እያለ ሲፎከር፤ እግዚአብሔር ኢየሱስን በቤዛነት አስይዞ አስለቀቃቸው ማለት ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ግን የቤዛን አሰጣጥ የሚያስተምረው ከዚህ በተለየ መንገድ ነው። እስኪ ስለ ቤዛነት ወይም መቤዝት ከሚናገሩ በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የሚከተሉትን እንመልከት።

"የቅርብ ዘመድ መሆኔ እውነት ነው፤ ነገር ግን ከእኔ የቀረበ ዘመድ አለ... እርሱ ዋርሳ መሆን ቢወድድ መልካም ነው፤ ዋርሳ ይሁን፤ ዋርሳ ሊሆን ባይወድድ ግን፤ ሕያው እግዚአብሔርን፤ እኔ ዋርሳ እሆንሻለሁ..." (ሩት 3:12-13)።

"ከሰው ወይም ከእንስሳ ቢሆን፤ ለእግዚአብሔር ከሚያቀርቡት ሥጋ ሁሉ ማግፀን የሚከፍት ሁሉ ለአንተ ይሆናል፤ ነገር ግን የሰውን በኩራት ፈጽሞ ትቤዠዋለህ፤ ያልነጻውንም እንስሳ በኩራት ትቤዠዋለህ። ከአንድ ወር ጀምሮ የምትቤዠውን እንደ ግምትህ ትቤዠዋለህ፤ ግምቱም እንደ መቅደሱ ሰቅል ሚዛን አምስት ሰቅል ይሆናል... ነገር ግን የላም በኩራት ወይም የበግ በኩራት ወይም የፍየል በኩራት አትቤዥም፤ የተቀደሱ ናቸው፤ ደማቸውን በመሠዊያው ላይ ትረጨዋለህ፤ ለባቸውንም ለእግዚአብሔር ጣፋጭ ሽታ እንዲሆን ለእሳት ቁርባን ታቃጥለዋለህ" (ዘኁል 18: 15-20) ።

ከነዚህና ከሌሎችም በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባቦች የምንረዳው እውነት ቢኖር፤ ቢዛነት ወይም መቤዠት ለሚከተሉት ተግባራት ማገልገሉን ነው።

- አንድ ሰው በሞት ሳቢያ ዘመድ-አዝማጽን አጥቶ መጠጊያ በሚያጣ ጊዜ የርዳታ እጅ መሰንዘርን። የሩት አማት ኮጋሚን ባሏንና ልጆቿን በባዕድ ምድር በሞት ተነጥቃ በተመለሰች ጊዜ፤ በዒዝ ሩትን በሚስትነት ደረጃ ተቀብሎ ማስተዳደርና መርዳት መጀመሩን ከሩት መጽሐፍ እንመለከታለን።
- አንድ ሰው መሥዋዕት ለማቅረብ በሚፈልግበት ጊዜ፤ ለመሥዋዕትነት ያዘጋጀው እንስሳ ብቁ ካልሆነ ይቤዠዋል - ማለትም የእንስሳውን ዋጋ በጥሬ ገንዘብ ይከፍላል።
- ሰውን ለእግዚአብሔር ለመስጠት ከተሳለ፤ ሰው ለመሥዋዕትነት አገልግሎት ስለማይውል አሁንም ገንዘቡን ከፍሎ ይቤዠዋል ወይም ያስመልሰዋል።

ከዚህ ዓይነት የመጽሐፍ ቅዱስ ዳራ ስንነግ እንግዲህ ድምዳሜአችን ምን ይሆናል?

ድምዳሜአችን የሚሆነው ኢየሱስ ለስይጣን የማገቻ ዋጋ ሆኖ ተሰጠ የሚለው ሳይሆን፤ የእግዚአብሔርን ጽድቅ ለሚግለጽ በመስቀል ላይ ራሱን ለእግዚአብሔር አቀረበ የሚለው ነው። ስለሆነም፤ ክርስቶስ "ነውር የሌለው ሆኖ በዘላለም መንፈስ ራሱን ለእግዚአብሔር ያቀረበ" መሆኑን ነው የምናምነው (ዕብራውያን 9:14)።

ኢየሱስ ኃጢአት (ስይጣን) ሆኖ ነበር?

የእምነት አራማጆች ክርስቶስ ኃጢአት ወይም ስይጣን ሆኖ ነበር ለሚለው ትምህርታቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለድጋፍ የሚጠቅሱት በ2ኛ ቆሮንቶስ

5:21 "ኃጢአት ያላወቀውን እርሱን ስለ እኛ ኃጢአት አደረገው" የሚለውን ክፍል ነው። እዚህ ላይ የእምነት አስተማሪዎች ያልተገነዘቡት ነገር እንዳለ ግልጽ ነው። ለመሆኑ ሐዋርያው ጳውሎስ ኢየሱስን "ኃጢአት አደረገው" ሲል ምን ማለቱ ነው? ኮሊን ክሩዝ ሦስት የይሆናል መላ-ምቶች እንዳሉ በመግለጽ እንደሚከተለው ያብራራሉ።

- የእምነት አስተማሪዎች እንደሚሉት ክርስቶስ ኃጢአት ሆኖ ነበር።
- ክርስቶስ የኃጢአት መስዋዕት ሆኖ ነበር።
- ክርስቶስ የኃጢአታችንን ውጤቶች እንዲሸከም ተደርጎ ነበር።

እንደ ክሩዝ ማብራሪያ፣ የመጀመሪያው አማራጭ ምንም ዓይነት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ ስለሌለው ጊዜ ማጥፋት የሚያስፈልገው አይደለም። ሁለተኛው ጳውሎስ በሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ስለ ክርስቶስ የመስዋዕትነት ሞት ከሚናገርበት አሳብ ጋር ሊዛመድ ይችላል (ለምሳሌ፡ ሮሜ 3:25፤ 1ኛቆሮ. 5:7)። እንዲሁም፣ በዘሌዋውያን 4:24 ይኸው ቃል "የኃጢአት መስዋዕት" የሚል ፍች ይዞ ይገኛል። ይህም የብሉይ ኪዳንን የእንስሳት መስዋዕትነት ተምሳሌት (Symbolism) እያመለከተ መሆኑ ነው (ሮሜ 8:3 ተመልከት።)

በብሉይ ኪዳን ኃጢአት የሠራ ሰው ነውር በሌለበት እንስሳ ላይ እጁን ይጭንና ኃጢአቱ ወደ እንስሳው ይተላለፋል። ይህ ማለት ግን እንስሳው በቀጥታ ኃጢአተኛ ሆነ ማለት አይደለም። እንዲያውም፣ መስዋዕቱም ሆነ ከዚያ የበላ ሰው ሁሉ ቅዱስ ይሆን ነበር (ዘሌዋ 6:25-27፤ 29)።

ኃጢአቱ ወደ እንስሳው የሚተላለፈው በተምሳሌት መሆኑ ነው። የክርስቶስም ስለ እኛ ኃጢአት መሆን እንዲሁ ተምሳሌታዊ ነው። በመሆኑም ነው ክርስቶስ ራሱን ያለ ነውር ለእግዚአብሔር አቀረበ ለማለት የሚቻለው (ዕብ 9:14)። በርግጥም ኃጢአት ሆኖ ቢሆን ኖሮ ነውር እንደሌለው መስዋዕት በእግዚአብሔርም ዘንድ ተቀባይነት ለማግኘት አይችልም ነበር።

በዚህ ማብራሪያ ያልረካ የመጽሐፍ ቅዱስ አጥኚ ቢኖር ቀጥሎ የተመለከተውን አማራጭ ሊያገናዝብ ይችላል እንደሆነ እንጂ ከቶውንም አምላኩን ወደ ኃጢአትነት ወይም ወደ ሰይጣንነት ተቀየረ ሊል አይደርፍም። ስለሆነም፣ ወደ ሦስተኛው ማብራሪያ ስናልፍ ጳውሎስ በገላትያ 3:13 የክርስቶስን ሞት የኃጢአታችንን ውጤቶች ከመሸከሙ ጋር በማዛመድ ሲተረጉም እንመለከታለን። "በእንጫት የሚሰቀል ሁሉ የተረገመ ነው ተብሎ ተጽፎአልና ክርስቶስ ስለ እኛ እርግግን ሆኖ ከሕግ እርግግን ዋጀን።"

ይኼኛው አተረጓጎም ይበልጥ ግልጽ ሆኖ የሚታየው ደግሞ "ኃጢአት ያላወቀውን እርሱን ስለ እኛ ኃጢአት አደረገው" የሚለው ዓረፍተ-ነገር በተቃርኖአዊ ትይዩነት (antithetical parallelism) ፣ "በእርሱ ሆነን

የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ" ከሚል አሳብ ጋር በመቀመጡ ነው። ስለሆነም፤ ሁለቱንም ተቃራኒ አሳቦች በመመልከት ተገቢውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ፍች ልናገኝ እንችላለን።

"የእግዚአብሔር ጽድቅ" መሆን ማለት ምን ማለት እንደሆነ ለመረዳት በምናደርገው ጥረት እንደ ሮሜ 3:21-26፤ ፊልጵስ 3:7-9 የመሳሰሉ ሌሎች የጳውሎስ መልእክቶች እገዛ ያደርጉልናል። በነዚህ ምንባቦች መሠረት፤ የእግዚአብሔር ጽድቅ ማለት ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስ በነርሱ ምትክ ከመሞቱ የተነሣ በፍርድ ብያኔው የኃጢአታቸውን ዕዳ ሳያስከፍላቸው እግዚአብሔር ከራሱ ጋር ተገቢውን ግንኙነት እንዲመሠርቱ የሚያደርግበት መንገድ ነው።

ክሩዝ እንደሚሉት፤ "የእግዚአብሔር ጽድቅ መሆን ማለት እግዚአብሔር ለእኛ ፈርዶልን ከራሱ ጋር ትክክለኛ ግንኙነት ለማድረግ መታደል ከሆነ፤ ኃጢአት መሆን ማለት ደግሞ በተቃራኒ ገጽታው እግዚአብሔር በክርስቶስ ላይ ፈርዶበት (ኃጢአታችንን በመሸከሙ ምክንያት - ኢሳይያስ 53: 4-6፤ 12) ለጊዜውም ቢሆን ከእግዚአብሔር ጋር የነበረው ግንኙነት የተቋረጠበት እንደሆነ እንመለከታለን። ይህም በመሆኑ ነው ጌታ በጌቴሰማኔ፤ "አባት ሆይ፤ ብትፈቅድ ይህችን ጽዋ ከእኔ ውሰድ፤ ነገር ግን የእኔ ፈቃድ አይሁን የአንተ እንጂ" (ሉቃስ 22:42)፤ "አምላኬ፤ አምላኬ፤ ስለ ምን ተውሽኝ?" (ማቴዎስ 27:46) ሲል በውጥረት የታተተው።

እናም፤ ጌታ ኃጢአት ወይም ሰይጣን ሆነ ለማለት የሚያስችል ምንም ዓይነት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክፍተት እንደሌለ ልብ ልንል ያሻል።

የወገኒው ስብከት

መፍሐፍ ቅዱስ ስለ ክርስቶስ ሞት የሚለው ከዚህ በላይ የተብራራ ቢሆንም፤ ምናልባት አንዳንድ ሰዎች ክርስቶስ በወገኒ ለነበሩ ነፍሳት እንደ ሰበከ በሚናገረው የ1ኛ ጴጥሮስ 3:19-20 ምንባብ ግራ እንዳይጋቡ በማሰብ ቀጥለን እናቀርባለን።

"ክርስቶስ ደግሞ ወደ እግዚአብሔር እንዲያቀርበን እርሱ ዳድቅ ሆኖ ስለ ዓመፀኛች አንድ ጊዜ በኃጢአት ምክንያት ሞቶአልና፤ በሥጋ ሞተ በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ፤ በእርሱም ደግሞ ሄዶ በወገኒ ለነበሩ ነፍሳት ለበከላቸው፤ ጥቂቶች ማለት ስምንት ነፍስ በውኃ የጸኑበት መርከብ ሲዘጋጅ፤ የእግዚአብሔር ትዕግሥት በኖኅ ዘመን በቆየ ጊዜ ቀድሞ አልታዘዙም" (1ኛ ጴጥሮስ 3:18-20)።

በዚህ ምንባብ፤ በተለይም "በወገኒ ለነበሩ ነፍሳት ለበከላቸው" በሚለው ክፍል አተረጓጎም ላይ ሰፊ የአሳብ ልዩነት በመከሰቱ፤ የሚከተሉት ዐበይት ጥያቄዎች ተነሥተዋል።

1 በወኅኒ የነበሩ ነፍሳት እነማን ናቸው?

✱ ከዚህ ቀደም ሳያምኑ የሞቱ?

✱ ከዚህ ቀደም የሞቱ የብሉይ ኪዳን አማኞች?

✱ የወደቁ መላእክት?

2 ክርስቶስ የሰበከው ምን ነበር?

✱ ለንስሐ ሁለተኛ ዕድል?

✱ የማዳን ሥራውን ፍጻሜ?

✱ የኩኔነያቸውን ፍጻሜ?

3 መች ሰበክ?

✱ በኖኅ ዘመን?

✱ በሞቱና በትንሣኤው መካከል በነበረው የጊዜ ክፍተት?

✱ ከትንሣኤው በኋላ?

ሰዎች ለነዚህ ጥያቄዎች የሰጧቸው ምላሾች፤ በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ለዚህ ምንግብ አምስት ዓይነት ዐበይት አመለካከቶች እንዲወለዱ አድርገዋል።

አመለካከት 1 - ኖኅ መርከቡን በሚሠራበት ጊዜ፤ ክርስቶስ በመንፈስ በኖኅ ውስጥ ሆኖ በዚያን ጊዜ በምድር ላይ ለነበሩትና አሁን ግን በወኅኒ ወይም በሊኦል በእስር ውስጥ ለሚገኙ ሰዎች ንስሐንና ጽድቅን በኖኅ በኩል ይሰብክ ነበር።

አመለካከት 2 - ክርስቶስ ከሞተ በኋላ ወደ ሊኦል ወርዶ በዚያ ለተኮነነት ሰዎች ሁለተኛ የንስሐ ዕድል በመስጠት ሰበክላቸው።

አመለካከት 3 - ክርስቶስ ከሞተ በኋላ ወደ ሊኦል ወርዶ በዚያ ለነበሩት ተኮናኞች ድል እንደነሣቸውና ኩነኔያቸውም ከፍጻሜ ላይ እንደደረሰ ሰበክላቸው።

አመለካከት 4 - ክርስቶስ ከሞተ በኋላ ወደ ሊኦል ወርዶ በጥፋት ውኃው ከመሞታቸው ጥቂት ቀደም ብለው ንስሐ የገቡትን ሰዎች ነጻ መውጣት በመስበክ፤ ታስረው ከነበሩበት 'ፕርገተሪ' ወደ መንግሥተ ሰማይ አስገባቸው።

አመለካከት 5 - ክርስቶስ ከሞተ በኋላ ማለትም ከሞት ከተነሣና ወደ ሰማይ ከማረጉ በፊት፤ ወደ ሊኦል በመውረድ ከጥፋት ውኃው በፊት የሰዎችን

ሴቶች ልጆች በማግባት ኃጢአት በፈጸሙት የወደቁ መላእክት ላይ ድል መንግሥቱን አወጀ።

ዶክተር ግሩደም በዚህ ምንባብ ላይ በሰጡት ማብራሪያ፣ ጴጥሮስ ለማለት የፈለገው በአመለካከት አንድ የተቀመጠውን አሳብ እንደሆነ በመግለጽ እንደሚከተለው ያብራራሉ።

"ወደ አሳቤ ከመሻገሬ በፊት በአመለካከት 5 ላይ አጭር አስተያየት ልስተዝር አፈላጋለሁ። ይህ አመለካከት አይሁዶች ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ የሆኑ የተወሰኑ ትውፊቶች እንደነበሯቸውና በተለይም ሄኖክ ወደ ሲኦል ወርዶ ለወደቁት መላእክት የኩነኔ ቃል ማወጃ በአይሁዶች ዘንድ የታወቀ እንደነበር ያስረዳል። ስለሆነም፣ አሁን ጴጥሮስ ክርስቶስ 'በወጎኔ ለነበሩት ነፍሳት ለበከላቸው' በሚልበት ጊዜ፣ አይሁዳውያን የሄኖክን መላእክት በማስታወስ ጴጥሮስ የክርስቶስን የላቀ ድል (በወደቁት መላእክት ላይ ያገኘውን) ይገነዘባሉ። በዚህ አመለካከት መሠረት፣ 'ቀድሞ አልታዘዙም' የሚለው ሐረግ በዘፍጥረት 6:2+4 የሰውን ልጆች በማግባት ኃጢአት የፈጸሙትን መላእክት እንደሚያመለክት ይታሰባል።"³⁹

ይሁንና፣ በወጎኔ የነበሩት ነፍሳት እነማን ናቸው?

1. መላእክት ናቸው ወይስ የሰው መንፈሶች?

ይህ መንፈሶች (በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱሳችን ነፍሳት) የሚለው ቃል እንደ ዓውደ-ንባቡ የሰውን ወይም የመላእክትን መንፈስ ሊያመለክት ይችላል። ይህም የሆነው መጽሐፍ ቅዱስ በተጻፈበት ቋንቋ ውስጥ ያገለገለው የግሪክ ቃል 'ኒውማ' የሰውን ወይም የመላእክትን ወይም የአጋንንትን መንፈስ ሊያመለክት የሚችል በመሆኑ ነው። መከብብ 12:7፤ ማቴዎስ 27:50፤ ሉቃስ 23:46፤ ዮሐንስ 19:30፤ የሐዋርያት ሥራ 7:59፤ 1ኛ ቆሮንቶስ 5:5፤ 7:34፤ 14:14፤ ዕብራውያን 12:23፤ ያዕቆብ 2: 26 ቃሉ የሰውን መንፈስ ለማመልከት እንዳገለገለ ያሳያሉ። መላእክትን ወይም አጋንንትን እንደሚያመለክት የሚያሳዩ ጥቅሶች ደግሞ 'መናፍሰትን በቃሉ አወጣ' የሚሉና ሌሎችም ተመሳሳይ ምንባቦች ይገኛሉ። (ማቴዎስ 10:1፤ 12:43፤ 45፤ ማርቆስ 1:23፤ ሉቃስ 10:20፤ የሐዋርያት ሥራ 23:8 ይመልከቱ።)

2. እነዚህ መናፍሰት በወጎኔ የኖሩት አሁን ነው ወይስ ክርስቶስ በለበከላቸው ጊዜ?

ምንም እንኳ ክፍሉን መጀመሪያ ስናነበው 'በወጎኔ ቤት የነበሩ ነፍሶች' ስብከቱ በተካሄደበት ወቅት በመንፈስ ደረጃ እንደነበሩ ሊመስል ቢችልም፣ እውነቱ ግን የግድ ይኸው ነው ለማለት አይቻልም። ቁጥር 19 'አሁን በወጎኔ ለሚገኙ መንፈሶች' ተብሎ ሊተረጎም ይችላል፤ ይህም ማለት እነዚህ ሰዎች በጥፋት ወጋው ወቅት በሰብአዊ አካል የነበሩና ጴጥሮስ መላእክቱን

በሚጽፍበት ጊዜ ግን በሲኦል የሚኖሩ መንፈሶች ነበሩ ማለት ነው። ኒው አሜሪካን ስታንዳርድ መጽሐፍ ቅዱስ ከዚህ አሳብ ጋር በሚቀራረብ መልኩ አስቀምጦታል። "በኖኅ መርከብ ጊዜ እግዚአብሔር በትዕግሥት ሲጠብቃቸው ሳለ ሳልታዘዙትና አሁን ግን በወሳኔ ለሚገኙ መንፈሶች ሰበካላቸው" ይላል። የ1980ው የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ደግሞ ቁጥር 20፥ "እነዚህ በወሳኔ የነበሩ ነፍሶች ቀድሞ በኖኅ ጊዜ መርከብ ሲዘጋጅ እግዚአብሔር በትዕግሥት ሲጠብቃቸው ሳለ አንታዘዝዎ ያሉ ናቸው። በመርከብ ውስጥ ገብተው በውኃ አማካይነት የዳኑት ቁጥራቸው ስምንት የሆነ ጥቂት ሰዎች ናቸው" ይላል።

ከዚህ በመነሣት፡ ግሩደም "አንድ ሰው የቀድሞ ደረጃውን ይዞ ባይገኝም፤ የቀድሞውን ሁኔታ ለማብራራት ሲባል በዚያው ባለፈው ደረጃ አንጻር መነጋገሩ እንግዳ ነገር አይደለም" ይላሉ። ለዚህ ምሳሌ ሲሰጡ ምንም እንኳን ንግሥት ኤልሳቤፕ ንግሥት ሆና ባትወለድም፤ ንግሥቲቱ የተወለደችው በ1926 ነው ሊባል ይችላል።

"ስለሆነም፡ ክፍሉ የሚያመለክተው በኖኅ ዘመን ያልታዘዙትንና ጴጥሮስ መልእክቱን በሚጽፍበት ጊዜ ግን ሲኦል ወርደው የነበሩትን ሰዎች ነው። ይህንን አሳብ ግልጽ ለማድረግ ከተፈለገ፡ መርከቡ በሚሠራበት ወቅት ያልታዘዘው ማን ነው? እግዚአብሔር በትዕግሥት ሲጠብቅ የኖረው ማንን ነው? የሚሉ ዓይነት ጥያቄዎችን ማንሣቱ ተገቢ ነው። እንደ ኦሪት ዘፍጥረት 6፡5-7፤ 12-13፤ 2ኛ ጴጥሮስ 2፡5፤ ማቴዎስ 24፡37-39፤ ሉቃስ 17፡26-27 የመሳሰሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ዘገባ፤ ኖኅ መርከብ እየሠራ ሳለ በማሳገጥና በኃጢአታቸው በመቀጠል ያልታዘዙት በዘመኑ የነበሩ ሰዎች ናቸው" ⁴⁰

ክርስቶስ ምን ሰበካላቸው?

ቀደም ብለን እንደ ተመለከትነው፡ የተለያዩ ሰዎች ለዚህ ጥያቄ የተለያዩ መልሶች ሰጥተዋል። ከነዚህም መካከል፡ በሲኦል ለነበሩ ሰዎች የማጠቃለያ ኩነት ሰበክ (አመለካከት 3)፤ በሲኦል ለነበሩ መላእክት የማጠቃለያ ኩነት ሰበክ (አመለካከት 5) የሚሉ ይገኙባቸዋል። ግሩደም ግን እንዲህም ሲሆን ኖሮ ጴጥሮስ ፍርድን አወጀ ወይም የኩነት ብያኔ ሰጠ በማለት አሳቡን ግልጽ ያደርግ ነበር፤ አሊያም ማን በመላ-ምት ይረዳዋል? ሌላ ይጠይቃሉ።

ከዚህም በላይ፡ ክርስቶስ በሲኦል የሚገኙትን ኃጢአተኞች ኩነት ለማወጅ ሲል ወደ ሲኦል ከወረደ የኖኅን ዘመን ኃጢአተኞች ብቻ የሚለየው ለምንድን ነው? በዘመናት ሁሉ ያልታዘዙ ኃጢአተኞች ሞልተው የለ? በማለት አሳባቸውን ይገልጻሉ።

ዶክተር ግሩደም ለብሉይ ኪዳን አማኞች የደኅንነታቸውን ፍጻሜ ለማወጅ ነው የሚሉትንም የአመለካከት 4 ቡድኖች አይቀበሏቸውም። ክፍሉ የሚናገረው በሲኦል ስለታሰሩት ኃጢአተኞች ሆኖ ሳለ፡ ለአማኞች

የደኅንነት ፍጻሜ ለማወጅ ነው ማለቱ ለምንባብ ክፍሉ ታማኝ አለመሆን ሲሆን ክፍሉ የማይለውን እንዲል ማስገደድ ነው ሲሉ ያስረዳሉ።

ይሁን ቢባል እንኳ፣ በዘመነ-ብሉይ ኪዳን የነበሩ አማኞች ስምንት ብቻ አይደሉም። እና ለምን ይሆን ኢየሱስ በኖሳ የመርከብ ዘመን ለታዘዙት ስምንት ሰዎች ብቻ የማዳኑን ፍጻሜ የሚያበስረው? "ስለሆነም፣ የሰበካው ዓውድ ኃጢአተኞች ንስሐ ገብተው በእግዚአብሔር ሊያምኑ እንደሚገባ ለማሳየት ነው።" እንደ ግሩደም።

"ይህ አተረጓጎም ከ1ኛ ጴጥሮስ ምዕራፍ 3 አጠቃላይ አሳብ ጋር አብሮ የሚሄድ ነው። ከ2፡11 ጀምሮ ጠቅላላው ክፍል የማያምኑ ሰዎች በሞሉበት ዓለም ውስጥ እንደ ክርስቲያን ሆኖ በመኖሩ ላይ የሚያተኩር ስለሆነ፣ ጴጥሮስ ለክርስቲያን አንባቢዎቹ ጠላቶቻቸው ለሆኑት ኢ-አማንያን መልካም ምስክር መሆን እንደሚገባቸው አበክሮ ሲያሳስብ ነበር (2፡12፣ 15፣ 3፡1-2፣ 15-16)። በተለይም 'ሁልጊዜ መልስ ለመስጠት የተዘጋጁት ሁኑ' የሚለው የምስክርነት ጥሪ ከዚህ አሳብ ጋር አብሮ የሚሄድ ከመሆኑም በላይ፣ ለቀጣዩ የ3፡19-20 ክፍል መሠረት ይጥላል።"

ክርስቶስ የሰበካው መቼ ነበር?

እስካሁን በወገኔ የነበሩት ነፍሳት የተባሉት በኖሳ ዘመን የኖሩት ኃጢአተኞች እንደሆኑና የቀረበላቸውም ለብክት የንስሐ ጥሪ እንደነበር ተመልክተናል። ይህም ክርስቶስ የሰብከቱን ተግባር ያከናወነው በኖሳ በኩል ነበር የሚለውን የአመለካከት 1 አሳብ ሲያጠናክር አመለካከት 3፣ 4ንና 5ን ፋርሽ ያደርጋቸዋል።

በሌላ በኩል፣ ክርስቶስ ወደ ሲኦል ወርዶ የሰበካው በሞቱና በትንሣኤው መካከል በነበሩት የሦስት ቀናት ጊዜ ነው የሚሉ የአመለካከት 2 አራማጆች አሉ። ምንም እንኳ እነዚህ ሰዎች እንደ እምነት እንቅስቃሴ አራማጆች ሁሉ ክርስቶስ ከሞተ በኋላ ወደ ሲኦል እንደ ወረደ ቢያምኑም፣ ከእምነት እንቅስቃሴ የሚለዩበት መሠረታዊ አሳብ እንዳለ ልብ ልንል ይገባል። ይኸውም፣ የእምነት እንቅስቃሴ አራማጆች ክርስቶስ ወደ ሲኦል የወረደው የሰይጣንን ባህርይ ወርሶ ዳግም ለመወለድ እንደሆነ ሊያስተምሩ፣ እነዚህኞቹ ግን በኖሳ ዘመን ሳይታዘዙ ቀርተው ሲኦል ለወረዱት ሰዎች ዳግም የንስሐ ዕድል ለመስጠት ነው ባዮች ናቸው። እውን ከሞት በኋላ የንስሐ ዕድል አለ?

ክርስቶስ ለነፍሳቱ የሰበካው በሞቱና በትንሣኤው መካከል ባለው ጊዜ ወይም ከትንሣኤው በኋላ ነው ለሚለው እምነት መሠረቱ፣ ከዚህ ክፍል ቀደም ብሎ በሚገኘው በቁጥር 18 ላይ የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ በግልጽ መቀመጡ ነው። ጴጥሮስ ክርስቶስ በሥጋ ከሞተና በመንፈስ ግን ሕያው ከሆነ በኋላ ወዲያውኑ የሰብከቱን ተግባር እንዳከናወነ የሚያስረዳ ነው የሚመስለው።

እንደ ግሩደም ምልክታ ግን፡ "ጲፐሮስ በዚህ መልእክቱ ውስጥ በሚገኙት ሌሎች ስፍራዎች ከአንድ ክፍል መጨረሻ ላይ ሆኖ ወደ ሌላው ለማለፍ ታላትን ወይም አሳባችን እንደ መንደርደሪያ የመጠቀሙን እውነታ ስንረዳ፡ ከሞቱ በኋላ ወዲያው ለነፍሳቱ ሰበክ የሚለው አሳብ ከብደት ያጣል።"⁴¹

ለዚህ አሳብ ማጠናከሪያ ግሩደም ቀጥሎ የተመለከቱትን ምሳሌዎች አቅርቦዋል። ጲፐሮስ በ1ኛ መልእክቱ 1፡6 "በዚህም እጅግ ደስ ይላችኋል" ሲል፡ ስለ ደስታ የሚናገር ይመስልና በዚሁ መንደርደሪያነት ስለ መከራ ማብራራቱን ይቀጥላል። በ1፡8 "አሁንም ምንም ባታዩት" የሚለውን ከክርስቶስ ጋር ለሚደረግ ጎብረት መሸጋገርያ አድርጎ ይጠቀምበታል። በ1፡10 "ስለዚህ መዳን" የሚለውን ስለ ብሉይ ኪዳን ነቢያት ለመነጋገር መሸጋገሪያ ያደርገዋል። በ2፡4 "እየቀረባችሁ" የሚለውን ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር አዲስ ሕዝብ ስለመሆኗ ለማብራራት ይጠቀምበታል። በ2፡22 "ኃጢአት አላደረገም" የሚለውን ስለ ክርስቶስ መከራዎችና የማዳን ሥራው ለመናገር መሸጋገሪያ ያደርገዋል። በ3፡21 "ምሳሌው ሆኖ አሁን ያድነናል" የሚለውን ስለ ጥምቀት ለመናገር መሸጋገሪያ ያደርገዋል።

ደራሲው ግሩደም ከነዚህ ተጨባጭ ማስረጃዎች ዝርዝር ቀጥሎ፡ "በ1ኛ ጲፐሮስ ውስጥ ሁሉ የሚገኘው ይኸው የይትብሃል ድግግሞሽ እንደሚያሳየው፡ ግንም ሰው በቁጥር 19 ጅግራ ላይ 'በእርሱ' የተሰኘው ቃል ይህ ጥቅስ የቁጥር 18ን አሳብ ወይም ተመሳሳይ የአሳብ ተዋረድ ይዞ እንደሚሄድ ሊከራከር አይችልም - ጲፐሮስ በዚህ መልእክቱ ውስጥ ብዙ ጊዜ ከአንዱ አሳብ ወደ ሌላው ሲሄድ ይህንኑ ይትብሃል ይጠቀማልና" በማለት ያስረዳሉ።

"ክርስቶስ ከሞተ በኋላ በወገኔ ለሚገኙ ነፍሳት የመዳንን መልእክት ሰበክ የሚለው አሳብ ከፃውደ-ንባቡም ጋር የሚሄድ አይደለም። ጲፐሮስ በመከራችሁ እንኳ ለክርስቶስ ታማኝ ምስክሮች መሆን አለባችሁ እያለ ነበር የሚናገረው። እንግዲህ፡ በታሪክ ሁሉ እጅግ የከፉት የጥፋት ውኃ ሰለባዎች እንኳ ከሞቱ በኋላ ሌላ የደንገንነት ዕድል ያገኛሉ እያለ የሚጻፍ ከሆነ፡ በመከራ ውስጥ ለሚገኙ አንባቢዎቹ ምን ዓይነት ግበረታቻ ሊሆን ነው?

"በተጨማሪም፡ የዳግም ንስሐው ዕድል በኖኅ ዘመን ለነበሩት ኃጢአተኞች ብቻ ለምን ተሰጠ? የሚለውም ጥያቄ ምላሽ የሌለው ነው። ሌሎች የማስጠንቀቂያ ድምፅ ለመስማት ያልታደሉትስ ለምን ቸላ ተባሉ? ከዚህም በላይ ሰው ከሞተ በኋላ የደንገንነት ዕድል ያገኛል የሚለው ከሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ጋር የማይዛመድ አሳብ ነው (ሉቃስ 16፡26፤ ዕብራውያን 9፡27)።"⁴²

ይህም የምንባብ ክፍሉ አሳብ በአመለካከት 1 እንደተመለከተው መሆኑን ያሳያል። ስለሆነም፡ ክርስቶስ ስብከቱን ያከናወነው በኖኅ በኩል፡ በመንፈሱ አማካኝነት ኖኅ መርከብ በሚሠራበትና የጥፋት ውኃን መምጣት በሚያውቅበት ጊዜ እንደነበር እንረዳለን። ክርስቶስ ወደ ሊኦል አልወረደም - አይወርድምም። በመስቀል ላይ ሆኖ ለአንደኛው ወንበዴ "ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ" ሲል ቃል እንደ ገባው እንዲሁ ሆኗል እንጂ!!

የእምነት እንቅስቃሴ አስተማሪዎች ክርስቶስ ወደ ሲኦል እንደወረደ ለመግለጽ የሚጠቀሙበት ሌላም ምንባብ አላቸው - መዝሙር 21። በዚህ ክፍል "ብዙ በሬዎች ከበቡኝ" የሚለው በሲኦል አጋንንት እንደ ከበቡት የሚናገር ነው ሲሉ ለማስረዳት ይሞክራሉ። ይሁንና፣ ክፍሉን ቀረብ ብለን ስንመለከት በሲኦል ውስጥ ስለ ተፈጸመው ነገር ሳይሆን በክርስቶስ መስቀል ዙሪያ የተከናወነው ጉዳይ መሆኑን እንመለከታለን።

ለምሳሌ፣ በዚሁ የመዝሙር ክፍል ቁጥር 18፣ "ልብሶችን ለራሳቸው ተከፋፈሉ፣ በቀሚሊም ላይ ዕጣ ተጣጣሉ" የሚል እናገኛለን። ዮሐንስ በወንጌል ዘገባው፣ የሮም ወታደሮች ጌታን ከሰቀሉት በኋላ ልብሱን ዕጣ በመጣጣል እንደ ተከፋፈሉ ገልጧል። ከዚያም በመቀጠል፣ "ይህም፣ ልብሴን እርስ በርሳቸው ተከፋፈሉ፤ በእጅ ጠባቢም ዕጣ ተጣጣሉበት የሚለው የመጽሐፍ ቃል ይፈጸም ዘንድ ነው ብሏል" (ዮሐንስ 19:24)። መጽሐፍ ቅዱስ ከማንም ምሁር በላይ ስለ ራሱ ለማብራራት ይችላል። ስለሆነም፣ የዚህ ትንቢት ፍጻሜ ይኼ ነው የሚለውን የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጓሜ ችላ ብለን የራሳችንን ትርጉም ብንከተል የሚበጀን አይሆንም።

የኢየሱስ ሁለት ሞቶች

የእምነት አስተማሪዎች የክርስቶስን ሞት "ሰው መንፈስ ነው" ከሚለው ዶክትሪናቸው ጋር ለማስማማት ጥረት ማድረጋቸው አልቀረም። በመሆኑም፣ ሰው መንፈስ እንደመሆኑ የክርስቶስ ሥጋዊ ወይም የመስቀል ሞት ሊረዳው አይችልም። የግድ በመንፈሱ መሞት ነበረበት ይሉናል።

ለዚህም ትምህርታቸው መሠረት ይሆናቸው ዘንድ ኢሳይያስ 53:9ን ይጠቅሳሉ - "ከክፉዎችም ጋር መቃብሩን አደረጉ፣ ከባለጠጎችም ጋር በሞቱ።"

ኪንየን በዚህ ክፍል ሞትን የሚገልጸው የዕብራይስጡ ቃል ብዛትን የሚያመለክት (ሞቶች) ነው ባይ ናቸው። ይሁንና፣ እንደ አማርኛችን ሁሉ የዕብራይስጥ ቋንቋም ለአንድ ነገር ግርማ-ሞገስ፣ የደረጃ ልቀት፣ ጥልቀት ወዘተ. . . ለመስጠት ብዛትን የሚያመለክቱ ስሞችን እንደሚጠቀም ሊጤን ይገባል። የኢሳይያስ 53:9 "ሞቶች" የሚያሳየው ሞቱ ምን ያህል የጠለቀና ጭካኔን የተሞላ እንደነበረ ነው።

ኢየሱስ በሞተበት ወቅት፣ ከፍተኛ የጤኸት ድምፅ ካለማ በኋላ ራሱን ዝቅ አድርጎ "መንፈሱን ለእግዚብሔር ሰጥቷል" (ማቴ. 27:50፤ ዮሐ. 19:30)። መንፈሱን የሰጠውና በሥጋ የሞተው በአንድ ቅጽበት በመሆኑ፣ "በሥጋ ከመሞቱ በፊት በመንፈስ ሞተ" ለማለት የሚያስችል መሠረት የለም። ምክኮነል "ደግሞስ ኢየሱስ እንደ እምነት አስተማሪዎች ከሞተ በኋላ ወዲያው ወደ ሲኦል የሚሄድ ቢሆን ኖሮ፣ ለምን ከነሱ ለተሰቀለው ወንበዴ 'ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ' ማለት አስፈለገው?" ሲሉ ይጠይቃሉ።

ክርስቶስ በመንፈስ የሞተውን ሰው ለማጽደቅ፣ በሥጋ ብቻ ሳይሆን በመንፈስም መሞት ነበረበት፤ ማለትም ሁለት ጊዜ መሞት ነበረበት ቢባል እንኳ፣ ክርስቶስ ወደ ሲኦል መውረድ አለበት ወደሚል ድምዳሜ ሊወስደን አይገባም። ክርስቶስ ነፍሱን አሳልፎ ሊሰጥ በተቃረበ ጊዜ፣ "አምላኬ፣ አምላኬ፣ ስለምን ተውሽኝ?" ሲል እንደተጣራ ትዝ ይለናል። ይህም ክርስቶስ ከእግዚአብሔር ተለይቶ እንደነበር ያመለክታል፤ ሞት ማለት ደግሞ ከእግዚአብሔር መለየት በመሆኑ፣ በመንፈሱ ሞቶ ነበር ቢባል እንኳ ይኸው ክንውን በቂ እንደሆነ እንገነዘባለን። በሥጋ የሞተውና ከእግዚአብሔርም ለአጭር ጊዜ የተለየው እዚያው መስቀል ላይ እንጂ ሲኦል በመውረድ አይደለም።

የአምነት ዶክትሪን የክርስቶስ ሥጋዊ ሞት ብቻውን ሊያስተሳሰይ እንደማይችል በመግለጽ፣ የወንጌሉ አስኳል የሆነውን የኢየሱስን ደም ዋጋ ያሳጣዋል። መጽሐፍ ቅዱስ ግን የእነርሱን ተገላቢጦሽ ነው የሚያስተምረው። ኢየሱስ ክርስቶስ ሰይጣንን ያሸነፈው በመስቀል ላይ በተፈጸመው ሥጋዊ ሞት አማካኝነት እንጂ በሲኦል ውስጥ በተከናወነው "መንፈሳዊ ሞት" አይደለም። ይህንኑ እውነት ከቆላስዎስ 2:13-15 እናነባለን። "በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትእዛዛት የተጻፈውን የዕጻ ጽሕፈት ደመሰሰው፤ እርሱንም በመስቀል ጠርቆ ከመንገድ አስወግዶታል።"

ሰይጣንን ያሸነፈው የኢየሱስ "መንፈሳዊ ሞትና ትንሣኤ" ሳይሆን፣ በሥጋው የተቀበለው መከራ እንደሆነም ልብ ሊባል ይገባል። ጴጥሮስ ክርስቶስ በሥጋው መከራ እንደተቀበለ ገልጾአል (1ኛ ጴጥ 4:1)። "ኃጢአታችንን በሥጋው በመስቀል ላይ ተሸከመ" (1ኛ ጴጥ. 2:24)። የዕብራውያን መጽሐፍ ጸሐፊም፣ "እንግዲህ ልጆቹ በሥጋና በደም ስለሚካፈሉ፣ እርሱ ደግሞ በሞት ላይ ሥልጣን ያለውን በሞት እንዲሸር፣ ይኸውም ዲያብሎስን ነው፣ በሥጋና በደም እንዲሁ ተካፈለ" ይላል (ዕብ. 2:14)።

በዚህ ምንባብ መሠረት፣ ክርስቶስ በሥጋው መከራ በመቀበል ከመሞቱም በላይ ደሙን በመርጨትና በመሠቃየት፣ ሞትንና "በሞት ላይ ሥልጣን ያለውን ዲያብሎስን" አሸንፎአል።

የኃጢአትን ይቅርታ በማስገኘት ሰውን ከሞት የሚቤዠው የኢየሱስ ሥጋዊ ሞት እንደሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ ጸሐፊዎች ሁሉ የሚስማሙበት እውነት ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ የደምን አጠቃቀም ስንመለከት፣ በሞት የሥጋዊ ሕይወትን ህልፈት የሚያመለክት ተምሳሌት ሆኖ እናገኘዋለን። የክርስቶስ ስርየት በአካላዊ ስቅላት የደሙን መፍሰስ የሚያካትት ሥጋዊ ተግባር ነበር።

በዕብራውያኑ ጸሐፊ አገላለጽ፣ "ነገር ሁሉ በደም ይነጻል፣ ደምም ሳይፈስ ስርየት የለም" (ዕብ. 9:22) የሚለው ቃል የሌዋውያንን ጠቅላላ ሥርዓት እንደሚገልጽ ያስረዳል። ጴጥሮስም ይህንኑ የሌዋውያንን የመሥዋዕት ሥርዓት እያስታወሰ፣ "ነውርና እድፈት እንደሌለው እንደ በግ ደም በከቡር

የክርስቶስ ደም እንደተዋጃችሁ ታውቃላችሁ" ብሏል (1ኛ ጴጥ. 1:19)።
ጳውሎስም በበኩሉ፡ "በገዛ ደሙ የዋጃትን የእግዚአብሔርን ቤተ
ክርስቲያን... " እያለ ይናገራል (የሐዋ. 20:28፤ ኤፌ. 1:7፤ ራእይ 1:5
ተመልከት)።

የዕብራውያን ጸሐፊ በዘመኑ ለነበሩ ሰዎች ባስተላለፈው መልእክት፡
"የኪዳን ደም እንደ ርኩስ ነገር የቆጠረ... እንዴት ይልቅ የሚብስ ቅጣት
የሚገባው ይመስላችኋል?" ሲል ያስጠነቅቃል (ዕብ. 10:30)። ከዚህም በላይ
ጌታ የመስቀል ላይ ሥራው ለደኅንነታችን በቂ እንደ ሆነ ከመስቀል ላይ
ሆኖ የተናገረውን ቃል ማስታወሱ ጠቃሚ ነው - ተፈጸመ! ደኅንነታችን
በመስቀሉ ላይ ከተፈጸመ ዘንድ፡ የሲኦልና የሌላው ጣጣ ምን ይረባን ይሆን?

✦

እምነት በእምነት ላይ

(Faith in Faith)

ሴፕቴምበር 19፥ 1986 ፍሬድሪክ ፕራይስ የስብከት መልእክታቸውን እያቀረቡ ነበር። እኚህ ሰው በስብከታቸው መሀል፥ "ልክ ነኝ አይደል? ታምናላችሁ?" የሚሉትን ዓይነት የማረጋገጫ ጥያቄዎች የማቅረብ ልማድ ነበራቸው። ብዙዎቹ የእምነት ተከታዮች ከሙሉ ልባቸው በሚያቀርቡት የመልእክት አሳብ ላይ የሚስማሙ ቢሆንም፥ ቅጽበታዊ ፈውስን አስመልክቶ በሚናገሩበት ወቅት በአድማጮቻቸው መካከል ውጥረት ይስተዋል ጀመር።

ስለሆነም፥ ፕራይስ በስብከታቸው ወቅት፥ "የሚያድናችሁ እምነታችሁ እንጂ እግዚአብሔር አይደለም፤ ይህን ታምናላችሁ?" ባሉ ጊዜ፥ አንድ ትምህርቱ ያበላጩቸው የሰሚናሪ ፕሮፌሰር ዝም ለማለት ባለመቻላቸው ድምፃቸውን አጉልተው፥ "አላምንም!!" ሲሉ እንደመለሱ ተደምጧል።

ኪነት ሐገንም "በራስህ እምነት ማመን" ("Having Faith in Your Faith") በተሰኘው መጽሐፋቸው ውስጥ ቀጥሎ የተመለከተውን አሳብ አስፍረዋል።

"በራስህ እምነት ስለማመን አስበህ ታውቃለህ? እግዚአብሔር በራሱ እምነት ላይ እምነት ነበረው፤ የእምነትን ቃላት ተናግሮ ተፈጽመዋልና... በሌላ አገላለጽ፥ በራስህ ቃላት ማመን በራስህ እምነት ላይ እምነት መጣል ነው። ከእግዚአብሔር ዘንድ ነገሮችን ለማግኘት መማር ያለብህ ይህንኑ ነው - በእምነትህ ላይ እምነት ይኑርህ።"

አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪ ለዚህ አሳብ እንዲህ ሲል ተቃውሞውን ገልጧል።

"በእምነቱ ላይ እምነት ያለው፤ የትኛውም አምላክ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አባትና አምላክ ሊሆን አይችልም። አምላክ ነው ለማለትም አይቻልም። ይህ የሚታፈዝካል ኑፋቂዎች አካል-አልባ (impersonal) ኃይል ነው። ምንም እንኳ እነዚህ ሕግጋት፥ ቀመሮችና መንፈሳዊ ሕግጋት በእምነት እንቅስቃሴ ውስጥ 'እምነት' ቢሰኙም፥ የአዲሱ እምነት ሚታፈዚክስ እጅ-አዙር ቅኝቶች እንደሆኑ ግልጽ ነው።"

የእምነት ቀመር (Faith in Formula)

«የአብርሃምን እምነት የተከተለ ለእናንተም ሊሠራላችሁ የሚችል ትንሽ የእምነት ቀመር ወይም ፎርሙላ ይኸውላችሁ» ይሉናል ኪነት ሐገን።

እሳቸው ብቻ ሳይሆኑ፤ ብዙዎች በእምነት እንቅስቃሴ ውስጥ የሚገኘውን የእምነት ጽንሰ-አሳብ እንደ "ፎርሙላ" ይገልጻሉ። ይህም የሆነው በእምነት ሥነ-ጽሑፎች ውስጥ "ፎርሙላ፤ ሕግ፤ ደረጃዎችና መመሪያዎች" የሚሉ ቃላት አዘውትረው ስለሚታዩ ነው። ለምሳሌ፤ ሐገን ኢየሱስ በራእይ ተገልጾላቸው፤ "ማንም ሰው፤ በየትም ስፍራ እነዚህን አራት ደረጃዎች ከተወጣ ወይም እነዚህን አራት መመሪያዎች በተግባር ላይ ካዋለ፤ ከእኔ ወይም ከእግዚአብሔር አብ የሚፈልገውን ሁሉ ያገኛል" እንዳላቸው ገልጸዋል። ሐገን ኢየሱስ ሰጠኝ የሚሏቸው "ደረጃዎች" "1. ተናገር፤ 2. አድርግ፤ 3. ተቀበል፤ 4. አውጅ" የሚሉ ናቸው። (በእንግሊዝኛው 1. Say it, 2. Do it, 3. Receive it [claim it], and Tell it.)¹

"በመጀመሪያ፤ አብርሃም የተሰጠው የእግዚአብሔር ቃል ነበረው። ሁለተኛ፤ አብርሃም የእግዚአብሔርን ቃል አመነ። ሦስተኛ፤ አብርሃም እግዚአብሔርን አመሰገነ (በቅድሚያ ማለት ነው)። እያሉ ፎርሙላዎቹን ካዋቀሩ በኋላ፤ ሚስተር ሐገን የሚከተለውን መደምደሚያ አበጁ፤ "እነዚህን አራት ደረጃዎች ከተከተላችሁ ሁልጊዜ እምነታችሁ ወደ እግዚአብሔር ዙፋን ይደርሳል። ከተለያዩ ነገሮች ነጻ ለመውጣት፤ ለመፈወስም ሆነ ለምትፈልጉዎቸው ነገሮች ሁሉ እነዚህ አራት ደረጃዎች አስፈላጊዎች ናቸው።"² (ያስመርሁትና ያገላሁት እኔው ነኝ።)

ሐገን በተጨማሪም፤

"የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀትም ሆነ ፈውስ፤ የጸሎት መልስ ወይም ገንዘብ፤ በአጠቃላይ ከእግዚአብሔር የምትቀበሉትን ሁሉ በሚመለከት የእምነት መመሪያው አንድ ነው። [ይህንን] የእምነትን መመሪያ ብትማሩ ከእግዚአብሔር ማንኛውንም ነገር መቀበል ቀላል ነው" ሲሉ ያስተምራሉ። ('እምነት ማለት' ገጽ 7።)

እኛህ ሰው በኢየሱስ ስም መጸለይ እንጂ ወደ እግዚአብሔር መጸለይ እንደማያስፈልግ ጭምር 'የጻድቅ ሰው ጸሎት' በሚል ርእስ ወደ አማርኛ በተተረጎመላቸው መጽሐፋቸው ውስጥ ይገልጻሉ።

"በዮሐንስ 4:13 ላይ... ኢየሱስ 'ማናቸውንም ነገር በስሜ ብትለምኑ እኔ አደርገዋለሁ' በማለት የምናነበው ኢየሱስ ወደ እግዚአብሔር አብ ስለመጸለይ መናገሩ አይደለም። እዚህ ላይ የሚናገረው እርሱ እንደሚሠራው በሰሙ የሚለምንም የእርሱን ሥራ እንዲሠራ ነው።" (ገጽ 91።)

ሐገን እንደሚሉት፤ አንድ ሰው እግዚአብሔር አጽናፈ-ዓለሙን ለማንቀሳቀስ ያዋቀራቸውን "መንፈሳዊ ሕግጋት" ካገኘ በኋላ፤ በሕግጋቱ አማካኝነት የሚፈልገውን ሊያገኝ ይችላል።

"በመንፈሳዊው ዓለም እግዚአብሔር የተወሰኑ ሕግጋትን አዘጋጅቷል። እነዚያ በተፈጥሯዊ ዓለም ውስጥ የሚገኙ ሕግጋት ይሠራሉ፤ አይደል? ከእነዚያ ተፈጥሯዊ ሕግጋት ጋር በምትገናኝበት ጊዜ ይሠሩልሃል። በመንፈሳዊ ዓለምም እንዲሁ ነው። የእምነት ሕግ መንፈሳዊ ሕግ እንደሆነ፤ እግዚአብሔርም ይህንን ሕግ እንዳዘጋጀና ከዚህ ሕግ ጋር በምትገናኝበት ጊዜ እንደሚሠራልህ በማመን ደምድሜአለሁ።"¹³

ስለሆነም፤ ማንም ሰው ክርስቲያንም ሆነ ኢ-ክርስቲያን ይህንን አጽናፍ-አቀፋዊ የእምነት ሕግ በመያዝ "ውጤት" ሊያስመዘግብ ይችላል። ሐገን ስለዚሁ ጉዳይ እንደሚከተለው ያብራራሉ።

"ነገሩ ያሳስበኝ ነበር። ግለትም ያልጻጉት ሰዎች ለስኬት መብቃት። በኋላም ተገለጸልኝ - ለካስ እነዚህ ሰዎች ከእግዚአብሔር ሕግ-ከእምነት ሕግ ጋር እየተባበሩ ነበሩ።"¹⁴

ፍሬድ ፕራይስ እንደሚሉት፤ ሮሜ 10:10 የሰኬት ፎርሙላ ስለሆነ ማንም ሰው "የሚፈልገውን ነገር ሁሉ - ፈውስ፤ ማንኛውንም ፍላጎት፤ አዲስ ቤት፤ መኪና፤ ወዘተ."¹⁵ በፎርሙላው ውስጥ ሊያስቀምጥ ይችላል።

የእምነት ሥነ-መለኮት ስለ መንፈሳዊ ሕግጋትና ፎርሙላዎች የሚያቀርበው ትንታኔ ከሚታፈዝካል ኑፋቂዎች ዶክትሪን አንጻር የሚታይ መሆኑን ብዙዎች ይናገራሉ። ሚታፈዝካል ኑፋቂዎች የሚያምኑበት አምላክ አጽናፈ-ዓለምን በሉዓላዊነት የሚያስተዳድር አካላዊ ህልውና ያለው (personal) ሳይሆን፤ ይልቁንም አካላዊ ህልውና የሌለው ኃይል (impersonal force) ነው።

ኪንየን፡ "የማይታዩትን የሕይወት ኃይላት ስለሚያስተዳድሩት ታላላቅ መንፈሳዊ ሕግጋት" ሲናገሩ፤ የሚታፈዝኩን የዴይዝም አስተሳሰብ ማራገባቸው እንደሆነ ግልጽ ነው - አጽናፈ-ዓለሙ በእግዚአብሔር ሳይሆን በመንፈሳዊ ሕግጋት እንደሚተዳደር። ይህንን የዴይዝም አስተሳሰብ የሚከተሉ ፈላስፎች እግዚአብሔር አንድ ጊዜ ዓለምን ከፈጠረ በኋላ፤ ራቅ ብሎ እንደሚታዘብና ከአጽናፈ-ዓለሙ ጋር የቅርብ ግንኙነት እንደማያደርግ ያስተምራሉ። ይህም የእምነት ሥነ-መለኮት በመርህ ደረጃ ስለ አካላዊው አምላክ ቢያስተምርም፤ በተግባር ግን የሚታፈዝከስ አቀንቃኞችን አስተሳሰብ እንደሚከተል ያሳያል።

ልብ ሊባል የሚገባው ግን፤ እግዚአብሔር አጽናፈ-ዓለሙን የሚያስተዳድረው በሰዎች ፎርሙላዎች፤ ሕግጋትና መመሪያዎች ሳይሆን፤ "በራሱ ፈቃድ" እንደሆነ ነው (ኤፌ. 1:11)።

በኢየሱስ ስም የጠየቅነውን ሁሉ እናገኛለን

ሌላው የእምነት ሥነ-መለኮት ችግር፤ በኢየሱስ ስም ለቀረበ ጥያቄ እግዚአብሔር ሁልጊዜም አዎንታዊ ምላሽ መስጠት እንዳለበት ያስረዳል። ኬነት ሐገን፤

"ለ45 ዓመታት በሙሉ በኢየሱስ ስም ጠይቄ ያላገኘሁት ነገር የለም... ለጥያቄውም የሚሰጠው ምላሽ ሁልጊዜም 'አዎን' የሚል ነው"።¹⁶ ሲሉ ጽፈዋል።

"እምነት ማለት" በሚል ርእስ በ'ኤልሻዳይ ኮይናንያ ቤተ ክርስቲያን' በአማርኛ ቋንቋ ተተርጉሞ በቀረበው መጽሐፍ ውስጥ ደግሞ የሚከተሉት የኬነት ሐገን አሳቦች ተካተዋል።

"ስለ አንድ ነገር አንድ ጊዜ ጸልዬ ካላገኘሁ የጸሎቴን ስልት መቀየር እጅምራለሁ... ይህንን መመሪያ ለዓመታት ተከትሮዋለሁ፤ መቶ በመቶም የሚሠራ ሆኖ አግኝቼዋለሁ"።¹⁷ (የኅላው ለእጽንኦት ነው።)

"አንዳንዶች የእግዚአብሔር ፈቃድ ላይሆን ይችላል ብለው ሊከፋከፉ ይችላሉ። እኔ ግን እግዚአብሔር ሰዎችን ለመፈወስ ፈቃዱ እንደሆነ አውቃለሁ..."።¹⁸

ኢየሱስ ክርስቶስ በስሙ የምንጠይቀውን ነገር እንደሚሰጠን ቃል ቢገባም፤ በሌሎች ስፍራዎች የተቀመጡትን ጠቃሚ አሳቦች መዘንጋቱ ተገቢ አይደለም። በዮሐንስ 14:14 ላይ "በስሜ የምትለምኑትን አደርግላችኋለሁ" ያለው ኢየሱስ፤ በ15:7 በእርሱ እንድንኖርና ቃሎቹም በእኛ እንዲኖሩ፤ በ1ኛ ዮሐንስ 3:22 እንደ ፈቃዱ እንድንጸልይ ይጠብቅብናል።

አንድ ያልታተመ ሰነድ እንደጠቀሰው ቤንሂንም «ፈቃድህ ቢሆን» የሚለውን ሐረግ በመቃወም የሚከተለውን ብለዋል።

"አንዲት ጠንቋይ እንዲህ ብላ ነገረች፡ 'በጥንቆላ እንዴት ወፎችን በቃል፤ ሰዎችን ደግሞ በአፋችን እንደምንገድል ተምረናል'። የሚሸነፉባቸውን የተወሰኑ ቃላት በመናገር በወፎችና በሰዎች በሽታን ማምጣት እንደምንችል ተምረናል' አለች። እኔም እግዚአብሔር ሆይ፤ ሰይጣን ይህን የመሰለ ኃይል እንዳለው አላውቅም ነበር አላሁ። እግዚአብሔርም አለኝ፤ 'ሰይጣን በቃል ይገድላል፤ አንተ ደግሞ በቃል ሕይወትን ልትሰጥ ትችላለህ'። እኛ ክርስቲያኖች በአፋችን ያለውን ኃይል አናውቅም። ይህም በመሆኑ በፍጹም በፍጹም በፍጹም ወደ እግዚአብሔር ፊት ቀርባችሁ ጌታ ሆይ፤ 'ፈቃድህ ቢሆን' የሚል እምነትን የሚገድል ጸሎት ከአፋችሁ አይውጣ። ትህትና ይመስላችኋል እንጂ ደደብነት ነው። እግዚአብሔርን ሞኝ ነህ ማለታችሁ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ጸሎት እምነትን ከሶታው አጥፍቶ ፍርሃት እንዲያድግና ሰይጣን እንዲወራ ያደርጋል"።¹⁹

ምክኮነል እንዳስቀመጡት፤ አንድ ሰው የራሱ ወዳድነት (ወይም ምግባረ-
ብልሹ) ዓላማዎች ኖረውት፤ "እምነቱ" የሌሎች መልስ የሚያገኝ ከሆነ፤
ጸሎቱን የሚመልሰው እግዚአብሔር ሳይሆን ሌላ ኃይል እንደሆነ ግልጽ
ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው እግዚአብሔር ከዚህ ዓይነት
አመለካከት ጋር የሚዛመድ አይደለም።

ብዙውን ጊዜ የእምነት አስተማሪዎች በማርቆስ 11:22 "በእግዚአብሔር
እመኑ" የሚለውን አጣመው በመተርጎም፤ "እንደ እግዚአብሔር ዓይነት
እምነት ይኑራችሁ" ሲሉ ያስተምራሉ። ይህም እምነትን አዎንታዊ
አስተሳሰብ ካላችሁ ሁሉም ይሆንላችኋል ወደሚሉት ሰብአዊ ጽንሰ-አሳቦች
ለመንዳት በር ይከፍትላቸዋል። እግዚአብሔር በቃሉ ላይ ባለው እምነት
እንደፈጠረ ሁሉ እናንተም የአምላክነት ብቻ ሳይሆን የፈጣሪነትም ሚና
ይኖራችኋል የሚሉንም ከዚሁ ከእግዚአብሔር በተፋታ የእምነት
ግንዛቤአቸው ነው። መታወቅ ያለበት ግን የእምነት ምንጩም ግቡም
እግዚአብሔር እንደሆነ ነው። ሰው በእግዚአብሔር ሲያምን እንጂ
እግዚአብሔር አማኝ ሆኖ ሲቀርብ የሚታይበት ሁኔታ በመጽሐፍ ቅዱስ
ቀርቶ በተረት መጻሕፍትም ሲደገፍ አላየንም። እናም እምነት በእምነት ብሎ
ራሱን ከማታለል እምነትን በእግዚአብሔር ላይ መጣሉ መጽሐፍ ቅዱሳዊ
እውነት ነው።

መጽሐፍ ቅዱሳዊው እምነት

በወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ሥነ-መለኮት ውስጥ ከፍተኛ ስፍራ
ያላቸውና ለብዙ የሥነ-መለኮት ትምህርቶች የመማሪያ መጽሐፍ ሆኖ
የሚያገለግለውን "ክርስቲያን ቲዎሎጂ" መጽሐፍ የጻፉት ሚላርድ ኤሪክሰን
እንዳመለከቱት፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የእምነትን ጽንሰ-አሳብ
የሚያስጨብጠን አንድ ቃል አለ። ይህም ቃል ሁለት መሠረታዊ ፍችዎች
ሲኖሩት፤ "የመጀመሪያው አንድ ሰው የተናገረውን ግመን፤ በተለይም
ሃይማኖታዊ ባህርይ ያለውን አሳብ እንደ እውነት መቀበል"¹⁰ ማለት ነው።

ለዚህ ምሳሌ የሚሆነን የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል፤ በ1ኛ ዮሐንስ 4:1፤ "ወዳጆች
ሆይ፤ መንፈስን ሁሉ አትመኑ፤ ነገር ግን መናፍስት ከእግዚአብሔር ሆነው
እንደሆነ መርምሩ" የሚለው ነው። በማቴዎስ 8:13፤ ጌታ ይህንኑ ቃል
በመገልገል ለመቶ አለቃው ምላሽ ሲሰጥ እንመለከታለን - "ሂድ፤ እንደ
እምነትህ ይሁንልህ።" ኢየሱስ በጣም በመደነቁ፤ ባሪያው እንደሚፈወስ
በማመን የመቶ አለቃው የተደገፈበትን እምነት ሸለመው። ኢየሱስ ክርስቶስ
ለኢያኢሮስ ልጁ እንደዎትፈወስ እንዲያምን የጠየቀው ሲሆን (ማርቆስ
5:36፤ ሉቃስ 8:50)፤ ወደ እርሱ የመጡትንም ዕውሮች፤ "ይህን ማድረግ
[መፈወስ] እንድችል ታምናላችሁ?" (ማቴዎስ 9:28) ሲል ጠይቋቸዋል።
እነዚህና ሌሎችም አያሌ ምሳሌዎች እምነት የአንድን ነገር እውነተኛነት
ከማመን ጋር እንደሚዛመድ ያሳያሉ። የዕብራውያን ጸሐፊዎች፤ እምነት

የአንድን ነገር እውነትነት በመቀበል ገጽታው ከደኅንነት ተነጥሎ እንደማይታይ ገልጽላል፤ "ያለ እምነትም ደስ ማለኝት አይቻልም። ወደ እግዚአብሔር የሚደርስ እግዚአብሔር እንዳለ ለሚፈልጉትም ዋጋ እንዲሰጥ ያምን ዘንድ ያስፈልገዋልና" (ዕብራውያን 11:6)።

ከዚህም በላይ ግላዊው እምነት የአንድን አሳብ እውነተኛነት ከማመን የሚልቅ መሆኑ በብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ የተመለከተ እውነት ነው። መጥምቁ ዮሐንስ ከታሰረ በኋላ፣ በማርቆስ 1:15 ኢየሱስ፣ "ንስሐ ግቡ በወንጌልም እመኑ" ሲል ሰብኳል። በሐዋርያት ሥራ 10:43ም፣ "በእርሱ የሚያምን ሁሉ በስሙ የኃጢአቱን ስርየት እንዲቀበል ነቢያት ሁሉ ይመለከሩለታል" የሚል ተጽፎአል። ይህንን የግላዊ እምነትን አስፈላጊነት ከሚያመለክቱት ሌሎች ጥቅሶች መካከል ማቴዎስ 18:6፤ ዮሐንስ 2:11፤ የሐዋርያት ሥራ 19:4፤ ገላትያ 2:16፤ ፊልጵስፎስ 1:29 እና ሌሎችም ይገኙባቸዋል።

ከዚህም ጋር፣ ሐዋርያው ዮሐንስ በኢየሱስ ስም ስለማመን የሚናገረውን መመልከቱ ጠቃሚ ነው። "ለተቀበሉት ሁሉ ግን፣ በስሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው" (ዮሐንስ 1:12)። "የአዲስ ኪዳን ሥነ-መለኮት" የሚል መጽሐፍ እንደገለጸው፣ "የዚህ ዓይነቱ የቃላት አጠቃቀም የአንድን ሰው ባህርይ ለመግለጽ በስሙ ይገለገሉ ለነበሩት አይሁዶች ከፍተኛ ጠቀሜታ ነበረው።" ስለሆነም፣ በኢየሱስ ስም ማመን ማለት በኢየሱስ ማመን ማለት ነው።

ከዚህ እንደምንመለከተው፣ ለደኅንነት የሚያስፈልገው እምነት እውነታውን መቀበልንና በእውነታው አካል መታመንን ያካትታል። በመሆኑም አንድ ሰው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በተገለጠው እውነትና በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን ይጠበቅበታል።

ሌላው ስለ እምነት ልንመለከት የሚገባን አንዳንድ ጊዜ እምነት ያለ መረጃ የምንቀበለው እንደሆነ የሚነሣው አሳብ ነው። የእግዚአብሔርን መኖር በመጠራጠሩ ምክንያት፣ "እስኪ ያንተን አምላክ አሳየኝና ልመን..." ላለው ከሃዲ፣ አንድ አባት "እስኪ አንተ ደግሞ ከዋክብትን አሳየኝ" ብለውታል ይባላል። ከሃዲው ከዋክብትን ለማየት ጨለማ እንደሚያስፈልግ ሲናገር፣ እርሳቸውም እግዚአብሔርን ለማየት እምነት እንደሚያስፈልግ መናገራቸው ተደምጧል። አንዳንዶች ከዚህ ዓይነቱ ግንዛቤ በመነሣት ሊሆን ይችላል እምነት በጭፍን የሚቀበሉት መሠረተ-ቢስ እሳቤ እንደሆነ የሚናገሩት።

ይሁንና፣ አንዴ በእምነት ከገቡበት በኋላ ያንኑ እምነት የሚደግፉትን የተለያዩ መረጃዎች ማግኘት እንደሚቻል ብዙዎች ይስማሙበታል። ትረኸር ምክልዌይን በዚህ ላይ የሚከተለውን ብለዋል።

"እምነት የሆነ ምሥጢራዊ ስሜት አይደለም። ባዶ ተስፋ ወይም ዕውር ዕድልም አይደለም። እምነት ከአመክኒዮ ጋር የሚቃረን፣ ምሁራዊ ከሰረትም አይደለም።

የሚያድን እምነት ተጨባጭ በሆኑ ታሪካዊና መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነቶች ላይ የሚመሠረት ነው። በመሆኑም፣ የሚያድን እምነት ጠንካራ መሠረት ያለው ነው። እውነተኛ እምነት በተረጋገጠው የእግዚአብሔር ቃል ላይ ያርፋል። ስለሆነም፣ ወንጌሉ ለነፍስ መዳን የሚታመንበት ከሆነ ግንዛቤው የግድ ሊኖር ይገባል። ኃጢአተኛው እውነተኛ የሚያድን እምነት እንዲኖረው ከተፈለገ፣ መንፈስ ቅዱስ በእግዚአብሔር ቃል አማካኝነት እውነቱን ሊያስጨብጠው ይገባል።"

እውቁ የቤተ ክርስቲያን አባት ቅዱስ አገስቲንም ይህንኑ አሳብ ይደግፋሉ። እናም እምነት የአመክኒዮ (reason) ጠላት እንዳይደለ እንረዳለን። ለዚህ በምሳሌነት ሊቀርብ የሚችለው፣ ኢየሱስ መጥምቁ ዮሐንስ ለላካቸው ሁለት ደቀ መዛሙርት የሰጠው ምላሽ ነው (ሉቃስ 2:19)። ኢየሱስ ለነዚህ ሰዎች ዲዳዎች እንደሚሰሙና ደንቆሮዎች እንደሚፈጠሩ በመግለጽ፣ ይኸው መረጃ መጥምቁ ዮሐንስን ከመጠራጠር እንዲጠብቀው ተናግሯል።

ኤሪክሰን እንደሚሉት፣ እምነት በመረጃ ላይ አይደገፍም ለሚለው አሳብ መስናክል ከሚሆኑት ነገሮች አንዱ የቶማስ ጉዳይ ነው። ቶማስ ከሌሎች ደቀ መዛሙርት ጋር ስላልነበር፣ ጌታ ከትንሣኤው በኋላ ሲታያቸው ለመመልከት አልታደለም ነበር። በኋላም ከሄደበት ሲመለስ፣ ይህንኑ ትኩስ ዜና ቢያበስሩለት የማይዋጥለት ሆነ። ቶማስ የራሱን እጆች ምስማርቶች በበሱት የኢየሱስ እጆችና ጎኖች ውስጥ አስገብቶ ካላየ በቀር ለማመን እንደማይችል ተናገረ (ዮሐንስ 20:25)።

ኢየሱስ በሌላ ቀን ሲመጣ፣ ቶማስን ጠርቶ ከማመኑ በፊት ለማየት የፈለገውን ጎኑንና እጆቹን አሳየው። ቶማስም፣ "ጌታዬ፣ አምላኬ" ሲል በሰንደለት ጊዜ፣ "አንተስ ሰላየሽኝ አምነሃል፤ ሳያዩኝ የሚያምኑ ብፁዓን ናቸው" ብሎታል። እንግዲህ፣ ኢየሱስ ይህን ሲል ቶማስ ያለ ምንም የመረጃ መሠረት በዕውር እምነት እንዲከተለው ይጠብቅ ነበር ማለት ነው? ኤሪክሰን ለዚህ ጥያቄ ምላሽ ሲሰጡ፣ ቶማስ ከጌታ ጋር ለሦስት ዓመታት ተኩል አብሮ ያሳለፈ በመሆኑ የጓደኞቹን ቃል ማመን እንደነበረበት ገልጸዋል። አብርሃም ልጁን እንዲሠዋ በተጠየቀበትም ጊዜ እንኳ ለአብርሃም ጥሩ መረጃ እንደነበረው ነው እኝህ የመጽሐፍ ቅዱስ መምህር የሚናገሩት።

"እውነት ነው ለመሥዋዕት የሚሆን በግ በዚያ ስፍራ አልነበረም፤ ምንም እንኳ በዚያን ጊዜ የሚታይ ነገር ባይኖርም፣ አብርሃም ያህዌን ለረዥም ዓመታት ያውቀው ነበር። ከዚህ በፊት እግዚአብሔር የተስፋ ቃል የገባለትን ምድርና ልጅ ሲሰጠው አይቷል። ስለሆነም፣ አብርሃም ልጁን ለመሠዋት በመፍቀድ ያሳየው እምነት ከዚህ በፊት ከእግዚአብሔር ጋር ባሳለፈው ሕይወት ላይ የተመሠረተ ነበር።"¹²

ከዚህ እንደምንመለከተው፣ እምነት የእግዚአብሔርን ጸጋ ለመቀበል የሚያስችለን በመሆኑ፣ የወንጌሉ እምብርት ነው ማለቱ ተገቢ ነው። ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱሳችን በእምነት ላይ ከፍተኛ አጽንኦት የሚያደርገው።

"በእግዚአብሔር እመኑ። እውነት እላችኋለሁ፤ ማንም ያለው ነገር እንዲደረግለት ቢያምን በልቡ ሳይጠራጠር፤ ይህን ተራራ ተነቀለህ ወደ ባህር ተወርወር ቢል ይሆንለታል" ከሚለው የነ ሐገን መሪ ጥቅስ ሌላ፤ የሚከተሉትም በእምነት ላይ የሚያተኩሩ ሆነው እናገኛለን።

በማርቆስ 10:52 ጌታችን የበርጤሜዎስን ዓይኖች ከፈወሰ በኋላ፤ "ሂድ፤ እምነትህ አድኖሃል" ብሎታል። ለአሥራ ሁለት ዓመታት ደም ሲፈሳት ለኖረችውም ሴት፤ "ልጄ ሆይ፤ አይዞሽ እምነትሽ አድኖሻል" ብሏታል (ማቴዎስ 9:22)። በተጨማሪም፤ "ለሚያምን ሁሉም ይቻለዋል" (ማርቆስ 9:23፤ ማቴዎስ 17:20፤ ማርቆስ 11:23፤ ሉቃስ 17:6፤ ዮሐንስ 11:40)፤ "የማያምን ትውልድ" (ማርቆስ 9:19፤ ዮሐንስ 4:48)፤ . . . "ይህን ተራራ ወደ ባህር ተወርወር ቢል ይሆንለታል" (ማርቆስ 11:23) የሚሉ ጥቅሶች ሞልተዋል።

እነዚህና ሌሎችም በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች እንደሚነግሩን፤ ከእግዚአብሔር ጋር ለሚኖረን ግንኙነት እምነት ወሳኝ ሚና ይጫወታል። ወደ መዳን የመጣንበትንም ሁኔታ ለናስታውስ፤ "ጸጋው በእምነት አድኖናል" (ኤፌሶን 2:8-9)።

ይህንኑ ሁኔታ በእግዚአብሔር የእይታ መነጽር ስንመለከት፤ "በእኛ እምነት" ላይ የእርሱ ማተኮር ተገቢ ነው እንላለን። ለምን? ትንሿ እምነታችን የተትረፈረፈ ጸጋውን በሕይወታችን ከሥራ ላይ እንዲያውል በር ትከፍታለችና። እኛ ለተቀበልነው መገለጥ የእምነት ምላሽ ካልሰጠን፤ እግዚአብሔር 'በጉልበት' በሕይወታችን ሊሠራ አይፈልግም - ሙሉ ለሙሉ ይህንን የማድረግ ዓቅምና ችሎታ ቢኖረውም! እርሱ ጨዋ አምላክ በመሆኑ፤ የእኛን የፍጡራኑን ነጻነት ያከብራል። ለዚህም ነው በአንዳንድ የአዲስ ኪዳን ክፍሎች ውስጥ ከሰዎቹ ተቃውሞ የተነሣ ጌታ ብዙ የፈውስና የተአምራት ተግባራት እንዳላከናወነ ተጽፎ የምናነበው። ስለሆነም፤ አመንን ማለት እግዚአብሔር እንዲሠራ ፈቀድን፤ በር ከፈትን ማለት ነው።

በተመሳሳይ ሁኔታ ደግሞ የእርሱን ፈቃድ ከግንዛቤ ውስጥ ማስገባቱ የግድ ነው። እግዚአብሔር እንድናምን ሲፈልግ የእኛን ፈቃድ እያከበረ መሆኑ ከገባን፤ እኛም በእምነት ፈቃዳችንን ለገለጽንበትና የእርሱን ሁሉን ቻይነት ለተቀበልንበት ጉዳይ ፈቃዱን የማክበር ኃላፊነት ይኖርብናል። እናም ስላመንሁ ብቻ 'ልቤ የፈለገውን ሁሉ አገኛለሁ' ብለን እንድንል የሚያደርገን ምንም የመጽሐፍ ቅዱስ መረጃ አይኖርም።

እግዚአብሔር ከአምላካዊ የእይታ መነጽሩ በእኛ የሰናፍጭ ቅንጣት እምነት ላይ ካተኮረ፤ እኛስ ለምን ይሆን እጅግ በበዛልን ጸጋው ላይ የማንመለከተው! የእኛዋን ቅንጣት ታህል እምነት ከእርሱ የላቀ ጸጋ ጋር ለማወዳደር እየጣርን ከሆነ፤ በእኔ ግንዛቤ ተሳስተናል። ለማመን መቻላችንም ራሱ እግዚአብሔር በእኛ ውስጥ የሚሠራው ተግባር እንጂ በራሳችን የምንወጣው አይደለም። "ለለ

በጎ ፈቃዱ መፈለግንም ማድረግንም በእናንተ የሚሠራ እግዚአብሔር ነውና" (ፊልጵስዩስ 2:13)።

ኢየሱስም፡ "የላከኝ አብ ከሳበው በቀር ወደ እኔ ሊመጣ የሚችል የለምና፤ እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣዋለሁ" (ዮሐንስ 6:44)። "አብ የሚሰጠኝ ሁሉ ወደ እኔ ይመጣል፤ ወደ እኔም የሚመጣውን ከቶ ወደ ውጭ አላወጣውም... እንግዲህ ከአብ የሰማ የተማረም ሁሉ ወደ እኔ ይመጣል" ብሏል (ዮሐንስ 6:37፥ 45)።

አንድ አንበሳና አንዲት አይጥ አብረው ድልድይ በመሻገር ላይ ሳሉ ድልድዩ ተሰበረ አሉ። አይጢቱም ፈጠን ብላ፡ "ድልድዩን ሰበርነው አይደል!" ስትል አቅራቢዋ ይባላል። በመሠረቱ ድልድዩን የሰበረው አንበሳው እንጂ አይጢቱ እንዳልሆነች ግልጽ ነው። ተራራውንም የናደው ጌታ እንጂ እኛ ወይም እምነታችን አይደለም።

ጌታ ግን እምነታችን ካለው ብርቱ ከበሬታ የተነሣ፡ "እምነትህ አድናሃል!" "እምነትሽ አድናቃል..." ይለናል። ያዳነን ግን እርሱ አዳኛችን ነው። የከብር በገና ሊደረደር የሚገባውም ለእኛ ወይም ለቅንጣቷ እምነታችን ሳይሆን ለእርሱና ለእርሱ ብቻ ነው። ስንቱን ጉድለታችንን ሳያይ እያለፈ ቅንጣቷን እምነታችንን እንደሚመዘግብ ልብ ልንል ያሻል።

